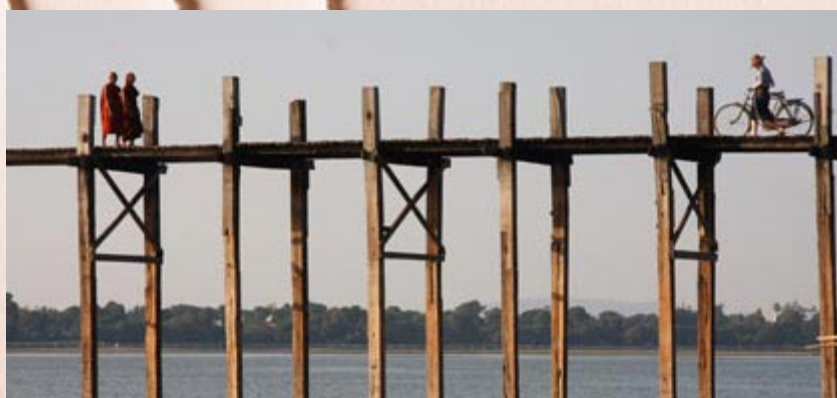

Torben Pilegaard Jensen & Søren Haselmann

Tilgang til professionsbacheloruddannelserne og de nyuddannedes beskæftigelse

En beskrivende analyse

Publikationen *Tilgang til professionsbacheloruddannelserne og de nyuddannedes beskæftigelse – En beskrivende analyse* kan downloades fra hjemmesiden www.akf.dk

AKF, Anvendt KommunalForskning

Købmagergade 22

1150 København K

Telefon: 43 33 34 00

Fax: 43 33 34 01

E-mail: akf@akf.dk

© 2012 AKF og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til AKF.

© Omslag: Phonowerk, Lars Degnbol

Forlag: AKF

ISBN: 978-87-7509-070-9

i:\..\tpj\2868\tilgang_professionsbachelor\2868_professionsbachelor_nyuddannede.docx

Januar 2012

AKF, Anvendt KommunalForskning

AKF's formål er at levere ny viden om væsentlige samfundsforhold. Hovedvægten ligger på forskning i velfærds- og myndighedsopgaver i kommuner og regioner. Det overordnede mål er at kvalificere beslutninger og praksis i det offentlige.

Torben Pilegaard Jensen & Søren Haselmann

Tilgang til professionsbacheloruddannelserne og de nyuddannedes beskæftigelse

En beskrivende analyse

Forord

Professionsbacheloruddannelserne rummer ca. en tredjedel af alle studerende på de videregående uddannelser. Disse uddannelser er derfor vigtige for realiseringen af den danske regerings mål om, at 60% af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse. Professionsbacheloruddannelserne har gennem en periode frem til den økonomiske krise været præget af faldende søgning og ikke mindst stigende frafald. Tidligere undersøgelser har peget på, at en mangelfuld sammenhæng mellem teori og praksis i uddannelserne er en af forklaringerne på dette. I projektet *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* sættes der fokus på denne problemstilling vel vidende, at også andre forhold i høj grad spiller en rolle for frafaldet. Formålet er at identificere de mest lovende strategier for udvikling af et mere frugtbart forhold mellem teori og praksis. Metodisk sker dette gennem både kvantitative og kvalitative analyser, hvor resultaterne fra de kvantitative analyser bruges til at kvalificere de kvalitative undersøgelser.

Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne omfatter en række delprojekter. I denne rapport fremlægges resultaterne fra beskrivende analyser med vægt på forskelle, mellem dem der går i gang på undersøgelsens fire forskellige fokusuddannelser, hvem der afbryder, og hvem der efter endt uddannelse bliver beskæftiget, i det, vi har benævnt professionsuddannelsernes primære brancher. Som i det samlede brobygningsprojekt er der også i denne rapport fokus på disse fire uddannelser: pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører.

Projektet *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* er finansieret af Det Strategiske Forskningsråd og gennemføres i et samarbejde mellem DPU, AKF, UCC og Ingeniørhøjskolen i Aarhus.

Rapporten er udarbejdet i et samarbejde mellem forskningsleder Torben Pilegaard Jensen, som er ansvarlig for AKF's del af Brobygningsprojektet, og studentermedarbejder Søren Haselmann, som er medforfatter og har gennemført de statistiske analyser.

Torben Pilegaard Jensen

December 2011

Indhold

Sammenfatning	7
1 Undersøgelsens problemstillinger, tilrettelæggelse og data	12
1.1 Undersøgelsens baggrund.....	12
1.2 Undersøgelsens formål.....	14
1.3 Design og metode	15
1.4 Undersøgelsens datamateriale.....	15
1.5 Rapportens opbygning	18
2 Hvem påbegynder en professionsbacheloruddannelse	19
2.1 Fastholdelse af de studerende – en kort opsummering	19
2.2 Demografiske karakteristika for dem, der starter	20
2.3 Uddannelseshistorik.....	23
2.4 Social baggrund	24
3 Hvilke nyuddannede får job inden for deres profession?	27
3.1 Design og fremstilling af analysen.....	27
3.2 Faktorer der påvirker de nyuddannedes chance for at få job inden for deres profession efter færdiggørelsen af deres uddannelse	29
3.3 Faktorer der påvirker de nyuddannedes chance for at få job inden for professionens primære brancher i forhold til at være uden beskæftigelse	34
3.4 Ingeniørerne	37
4 Konklusion	39
Litteratur	40
English Summary	41
Bilag 1 – Bilagstabeller til kapitel 2	43
Bilag 2 – Bilagstabeller til kapitel 3	47

Sammenfatning

I projekt *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* er der fokus på, hvordan en bedre sammenhæng mellem teori og praksis kan bidrage til, at flere gennemfører den påbegyndte professionsbacheloruddannelse. Det er regeringens mål, at 60% af en ungdoms-årgang gennemfører en videregående uddannelse. Og her er vore professionsbacheloruddannelser vigtige, idet omkring en tredjedel af alle studerende på videregående uddannelser er i gang med en professionsbacheloruddannelse. Projektet omfatter en lang række delanalyser og anvender såvel kvantitative som kvalitative metoder. Resultaterne som fremlægges i denne rapport bygger på beskrivende statistiske analyser af registerdata fra Danmarks Statistik.

Undersøgelsens problemstillinger og tilrettelæggelse

Som i brobygningsprojektet som helhed, er der også i denne rapport fokus på fire uddannelser: pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører/bygningskonstruktører. *Formålet* har været at belyse, hvad der karakteriserer, de studerende der går i gang, og de studerende der falder fra på de udvalgte professionsbacheloruddannelser, med hensyn til *demografi* (alder, køn, civilstand, etnicitet, børn), med hensyn til *uddannelseshistorik* (uddannelsesbaggrund, karakterer fra gymnasial uddannelse, tidligere påbegyndt uddannelse) og med hensyn til *social baggrund* (forældres uddannelse og indkomst samt familietype). Dernæst belyses det, om det er bestemte typer af nyuddannede pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører/bygningskonstruktører, der får beskæftigelse inden for professionens primære brancher. Hvilken rolle spiller de demografiske faktorer, de studerende uddannelseshistorik og deres sociale baggrund?

Analyserne har skullet give input til de kvalitative studier på udvalgte uddannelsesinstitutioner, i form af viden om, hvad der karakteriserer de studerende på de fire fokusuddannelser. Resultaterne er derfor løbende givet videre undervejs og på tidspunktet for denne proces, var de senest opnåelige registerdata fra Danmarks Statistik fra 2008. Undersøgelsen er derfor tilrettelagt således, at vi ser på tilgangen til professionsuddannelserne i perioden fra 2000 til 2007, mens de færdiguddannedes beskæftigelsesstatus vedrører 2008. Med denne afgrænsning omfatter data ikke perioden, efter den økonomiske krise satte ind. Men da Danmarks Statistik først kan offentliggøre data med typisk to års forsinkelse, ville det være begrænset, hvad der kunne opnås af oplysninger, som ville kunne henføres til den økonomiske krises gennemslag. Samtidig er det vor antagelse, at mange af forskellene *mellem uddannelserne* med hensyn til sammensætningen af de studerende næppe har ændret sig meget som følge af den ændrede konjunktur. Den øgede motivation for uddannelse i form af øget søgning, som vi har set de seneste år, betyder således, at flere ressourcestærke unge har søgt ind på vore professionsbacheloruddannelser, og at unge, som ellers var mere interesseret i et job efter afsluttet, men middelmådig studentereksamen, alligevel har valgt at gå i gang.

Tilgang og fastholdelse

På en lang række områder kan der iagttages forskelle i, hvilke karakteristika med hensyn til demografi, uddannelseshistorik og social baggrund, der kendetegner de studerende, der går i gang på vore fire fokusuddannelser.

Alder

Pædagogerne er forholdsvis gamle med en gennemsnitsalder på 26 år. Alderen er dog faldet siden 2000, hvor den var knap 29 år. Den overgås kun af bygningskonstruktørerne med en gennemsnitsalder på knap 27 år. Ingeniørernes gennemsnitsalder ved start på uddannelsen er den laveste på knap 23 år. For lærere og sygeplejersker ligger gennemsnitsalderen på knap 25 år. Den høje alder, for mange af dem der påbegynder en professionsbacheloruddannelse, kan skyldes, at de studerende på nogle af uddannelserne, fx konstruktøruddannelsen, inden start har gennemført en anden uddannelse, her en erhvervsfaglig uddannelse som fx tømrer, jf. nedenfor, eller at de har haft påbegyndt en videregående uddannelse, som eventuelt er afbrudt inden start. Det gælder fx lærerne.

Køn, etnicitet, civilstatus og børn

Kvinderne er i overtal på sygeplejerskeuddannelsen (94%), på pædagoguddannelsen (77%) og på læreruddannelsen (65%) og i undertal på bygningskonstruktøruddannelsen (16%) og på ingeniøruddannelserne (22%). Når vi ser på risikoen for frafald, viser det sig, alt andet lige, at den er størst for det køn, der er i klart mindretal på en given uddannelse: mændene falder i højere grad fra på de kvindedominerede uddannelser, mens kvinder falder fra på de manddominerede uddannelser.

Andelen af studerende med anden etnisk baggrund end dansk varierer ikke meget mellem vore fokusuddannelser (mellem 7 og 6%), dog undtaget ingeniøruddannelsen, hvor ca. 15% har anden etnisk baggrund end dansk. Og har man det, da er risikoen for at falde fra – alt andet lige – større, end hvis den studerende har etnisk dansk oprindelse.

Samboende studerende er der færrest af på ingeniøruddannelserne, hvor aldersgennemsnittet som sagt også er lavest. Og det viser sig på tværs af uddannelser, at chancen for at gennemføre er større, hvis den studerende er samboende. Det tilsvarende og sammenhængende resultat ser vi med hensyn til det at have børn.

Uddannelseshistorik

Mellem fokusuddannelserne ses betydelige forskelle med hensyn til de studerendes uddannelsesbaggrund. Ca. 17% af de studerende, der gik i gang med en pædagoguddannelse, havde grundskolen som højeste fuldførte uddannelse. I 2000 var det væsentligt højere, nemlig godt 22%. På de øvrige uddannelser svinger andelen med kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse mellem godt 2 og 6%. På tværs af uddannelser ser vi, at de der alene har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, har en større risiko for at falde fra.

Godt 80% på læreruddannelsen og ingeniøruddannelsen har en gymnasial uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Denne andel er væsentlig lavere blandt de pædagogstuderende (26%) og hos bygningskonstruktørerne (49%), hvor mange blandt sidstnævnte til gen-

gæld har en gennemført erhvervsfaglig uddannelse bag sig. Men sammenlignet med tidligere (2000) påbegynder markant flere i dag en professionsbacheloruddannelse med en gymnasial uddannelsesbaggrund.

Også med hensyn til karakterer fra de studerendes gymnasiale uddannelse, ses betydelige forskelle mellem vore fokusuddannelser. Knap 19%, af dem der startede på en pædagoguddannelse, havde et karaktergennemsnit på under 4. På læreruddannelsen, sygeplejerskeuddannelsen, bygningskonstruktøruddannelsen og blandt de ingeniørstuderende var tallet henholdsvis 16, 17, 11 og 7%. Over tid er denne andel steget. I 2000 var andelen med et karaktergennemsnit på under 4 12% for pædagogerne, 9% for de nye lærerstuderende, 16% blandt dem der startede på sygeplejerskeuddannelsen, 6% blandt bygningskonstruktører og ingeniører. Tendensen til, at væsentlig flere med et lavt karaktergennemsnit starter på en professionsbacheloruddannelsen, gælder således generelt. Dog undtaget sygeplejerskerne, hvor andelen også i 2000 var forholdsvis høj, og ingeniørerne, hvor niveauet er forholdsvis lavt både i 2000 og i 2007. Med den stigende søgning de seneste år, må det generelt forventes, at *andelen* med lave karakterer er mindsket.

Chancen for at gennemføre den påbegyndte uddannelse øges i takt med karaktererne, dog med aftagende betydning. På nogle uddannelser har studerende med de højeste karakterer endog en forhøjet risiko for at droppe ud, formodentlig fordi de vælger en anden uddannelse, fx en lang videregående uddannelse.

Social baggrund

De studerendes sociale baggrund varierer mellem vore fokusuddannelser. Men den betyder ikke meget for risikoen for at falde fra, når der er taget højde for andre baggrundsforhold, først og fremmest karakterer, der hænger meget sammen med elevernes sociale baggrund. Kun er der grund til at fremhæve, at de studerende der boede sammen med deres forældre som 18-årige, har større chance for at gennemføre, sammenlignet med dem der ikke gjorde det.

I takt med at uddannelsesniveaue i samfundet er steget, ser vi også, at flere af dem der i 2007 starter på en professionsbacheloruddannelse inden for de enkelte fokusuddannelser, har forældre med en mellemlang (herunder professionsbacheloruddannelserne) eller lang videregående uddannelse. Blandt dem der påbegyndte pædagoguddannelsen i 2007, havde 25% forældre med en mellemlang eller lang videregående uddannelse. I 2000 var dette tal blot 17. Blandt lærerne er der sket en stigning fra 36 til 40%. For sygeplejerskerne er tallene henholdsvis 27 til 31%. For bygningskonstruktørerne er de tilsvarende tal 25 og 33%, mens de for ingeniørerne er steget fra 40 til 45%. Når vi ser på, hvor mange af de nystartede der havde forældre med kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, har denne andel ikke ændret sig over tid for pædagogerne og lærerne, hvor den er henholdsvis 16 og 11%. På de øvrige fokusuddannelser ses et svagt fald. Men som sagt spiller bl.a. forældres uddannelsesniveau ikke nogen nævneværdig rolle for risikoen for at falde fra, når der er taget højde for bl.a. de studerendes karakterer fra gymnasiet.

De nyuddannedes beskæftigelse

Om de nyuddannede får beskæftigelse i de erhverv, deres professionsuddannelser retter sig mod, har interesse i forhold til forventningerne om, at der på en række af professionernes arbejdsmarkeder, vil opstå mangel på kvalificeret arbejdskraft. Vi har derfor belyst, hvilke faktorer der har betydning for de nyuddannedes chance for få job inden for deres profession. Afgrænsningen af at være nyuddannet og være i beskæftigelse har vi foretaget således: som minimum skal man have været nyuddannet i et år for at indgå og samtidig have opnået arbejde inden for en periode på maksimum to år efter afslutningen af uddannelsen.

Vi har valgt at se på, hvordan de nyuddannede fordeler sig på tre grupper af arbejdsmarkedstilknytning: "professionsbrancher", "øvrige brancher" samt "ikke beskæftigede". Målet har været at karakterisere dem som får job inden for deres professionsbranche, hvem der får job uden for deres professionsbranche, og hvem der ikke er beskæftiget.

Pædagogerne

Når man ser samlet på de nyuddannede pædagoger, ses, at de mandlige pædagoger i højere grad er i beskæftigelse og beskæftiget inden for øvrige brancher i forhold til professionens primære brancher, sammenlignet med de kvindelige nyuddannede pædagoger. Den samme tendens gør sig gældende med hensyn til alder, hvor det særligt er de lidt ældre nyuddannede, der er i beskæftigelse og er beskæftiget inden for øvrige brancher, sammenlignet med de yngre nyuddannede. At være i et fast forhold synes at være positivt i forhold til om de nyuddannede ender i professionens primære branche og for at være beskæftiget. Når der udelukkende fokuseres på, om de nyuddannede er i beskæftigelse eller ej, spiller det at have børn samt det at have en anden oprindelse end dansk også ind, på den måde at personer med disse karakteristika har større sandsynlighed for at stå uden for beskæftigelse.

Lærerne

Når vi ser på lærerne, så minder de i første omgang ret meget om pædagogerne. Det at være mand øger således chancen for både at være i beskæftigelse samt at være beskæftiget i professionens øvrige brancher. At være i fast forhold har også for de nyuddannede lærere den effekt, at sandsynligheden for at være beskæftiget, og beskæftiget inden for de primære brancher stiger. Hvis de nyuddannede har børn, er der derimod mindre sandsynlighed for at være i beskæftigelse, men til gengæld er dem, der er i beskæftigelse, i højere grad ansat i primære brancher. For lærernes vedkommende gør alder sig kun gældende i forhold til, om de nyuddannede ender i de primære brancher eller øvrige brancher. Således har de lidt ældre nyuddannede større sandsynlighed for at ende i øvrige brancher.

Sygeplejerskerne

Langt flere mandlige end kvindelige sygeplejersker opnår beskæftigelse i øvrige brancher. De nyuddannede mandlige sygeplejersker søger altså i mindre grad de mere traditionelle sygeplejerskejob på fx hospitaler og hos praktiserende læger. Nyuddannede sygeplejersker i faste forhold søger i højere grad mod professionens primære brancher, sammenlignet med dem, der ikke lever i et parforhold. Alder har som hos øvrige professionsuddannede den modsatte

effekt, således at jo ældre den nyuddannede er, desto større er chancen for at være beskæftiget i øvrige brancher. Når der derimod ses på, om de nyuddannede står uden beskæftigelse, så er det meget udslagsgivende, hvorvidt man har børn eller ej. Personer uden børn har således en større sandsynlighed for at være i beskæftigelse end personer med børn. Endelig spiller det at have dansk oprindelse også ind, således at etniske danskere, har en langt større sandsynlighed for at være i beskæftigelse.

Bygningskonstruktørerne

Bygningskonstruktørerne synes generelt at være en broget flok, idet der ikke er helt så mange af de inddragede forhold, der kan påvises at have betydning for, om de nyuddannede er i beskæftigelse efter endt uddannelse, og hvor de i givet fald er beskæftiget henne. For bygningskonstruktørerne er det sådan, at den nyuddannede mand i højere grad søger mod professionens primære brancher, hvor det altså var det stik modsatte for de andre professionsuddannede, hvor et flertal er kvinder. Når vi ser på gruppen, der ikke er i beskæftigelse, så stiger sandsynligheden for at ende i denne gruppe, såfremt man er single, og hvis man har en anden oprindelse end dansk.

Ingeniørerne

Da de nyuddannede ingeniører spreder sig ud i næsten alle brancher, ser vi alene på, om de er beskæftiget eller ej. Derimod ses således ikke på, i hvilke brancher de er beskæftiget.

For de nyuddannede ingeniører gælder, som vi ser for øvrige uddannelsesretninger, at det at være i et fast forhold, øger chancen for at være i beskæftigelse efter endt uddannelse. Således er singler overrepræsenteret i gruppen, der ikke er i beskæftigelse.

Med hensyn til etnicitet ses også samme tendens som for de øvrige uddannelsesretninger: Personer med anden etnisk baggrund end dansk er overrepræsenteret i gruppen, der ikke er i beskæftigelse. Selv om "kun" ca. 9% af de nyuddannede ingeniører har anden etnisk baggrund end dansk, er det hele 17% af dem, der er uden arbejde. En markant forskel, som i forhold til den fremtidige efterspørgsel efter ingeniører, må anses for at være uheldig, og en tendens, som gjorde sig gældende i en højkonjunktur og derfor må antages at være forstærket under den nuværende lavkonjunktur.

Blandt de nyuddannede ingeniører er der i gruppen af ikke beskæftigede en lille overvægt af personer med børn. Trods mandedominansen blandt ingeniørerne skyldes denne tendens formodentligt, jf. ovenfor, at en hel del af de ikke beskæftigede, er på barsel.

1 Undersøgelsens problemstillinger, tilrettelæggelse og data

Resultaterne, som fremlægges i denne rapport, udgør en del af den samlede afrapportering fra *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne*¹ Der er tale om beskrivende analyser, der på grundlag af registeroplysninger belyser, hvem der går i gang med en professionsbacheloruddannelse, hvem der falder fra, og hvem der efter endt uddannelse bliver beskæftiget, i det vi har benævnt professionsbrancher. Også her er der – som i det samlede projekt – fokus på fire uddannelser: pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører.

1.1 Undersøgelsens baggrund

Projektet *Teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* – også kaldet *Brobygningsprojektet* – som med flere metodiske tilgange sætter fokus på forholdet mellem teori og praksis på professionsbacheloruddannelserne, har dette formål:

Projektet vil gennem kvantitative og kvalitative analyser identificere de mest lovende strategier for udvikling af et mere frugtbart forhold mellem teori og praksis. Gennem interventionsundersøgelser vil projektet udvikle og undersøge effekten af nye strategier inspireret af international forskning. Projektet vil give et forskningsmæssigt bidrag til kvalificering og videreudvikling af professionshøjskolernes initiativer til forbedring af teori-praksis-forholdet. I mange lande er der udviklet forskningsmæssig viden om, hvad der virker i retning af et mere frugtbart forhold mellem teori og praksis. Dette projekt vil gennemføre et systematisk review af denne forskning og gøre den anvendelig for danske professionsuddannelser. Udvikling af et mere frugtbart forhold mellem teori og praksis vil være et betydningsfuldt bidrag til at øge professionsuddannelsernes tiltrækning, gennemførelsesprocenter og kvalitet.

Baggrunden for Brobygningsprojektet var den daværende danske regerings mål om, at 50% af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse. Og fra Undervisningsministeriet, som har det overordnede ansvar for professionsbacheloruddannelserne, har der i de seneste år, bl.a. i Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser (REP) (2010a), været stor opmærksomhed rettet mod samspillet mellem teori og praksis:

Flere undersøgelser viser imidlertid, at sammenhængen og samspillet mellem teori og praktik i professionsbacheloruddannelserne er en udfordring. Selve praktikop-

¹ Se <http://www.dpu.dk/brobygning/>

holdet fungerer i sig selv godt i langt de fleste uddannelser. Men mange studerende oplever en manglende sammenhæng mellem teori og praktik. Derfor er det vigtigt, at undervisningen tilrettelægges, så der sikres en tæt kobling mellem uddannelsens teori samt redskabsfag og praksis i faget, samt de kundskaber den nyuddannede skal kunne mestre. Dette kan medvirke til at reducere "praksischokket".

Under rådets strategiområder i 2010 hedder det (Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser 2010b):

Der er fortsat brug for at sætte fokus på samspillet mellem teori og praksis i erhvervsakademiuddannelserne og professionsbacheloruddannelserne, herunder også elementer om praktikkens kvalitet i relation til akkreditering samt underviserens kendskab til praksis og praktikvejledernes kendskab til den nyeste teoretiske viden.

Professionsbacheloruddannelserne rummer ca. en tredjedel af alle studerende i de videregående uddannelser og er derfor centrale for realiseringen af regeringens målsætning om, at 60% af en årgang skal gennemføre en videregående uddannelse. Professionsbacheloruddannelserne har gennem en periode frem til den økonomiske krise med deraf følgende stigende ledighed i 2009 været præget af faldende søgning og ikke mindst stigende frafald, hvilket i sig selv er en udfordring for regeringens målsætning. Af samme grund har professionsbacheloruddannelserne også påkaldt sig interesse i forskningsmæssig henseende. Således er det Det Strategiske Forskningsråd, der har skabt det økonomiske grundlag for gennemførelsen af forskningsprojektet *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne*.

Rapporten her er et blandt flere bidrag fra AKF til det samlede Brobygningsprojekt. Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010): "Frafald på professionsbacheloruddannelserne – Hvordan klarer uddannelsesinstitutionerne sig?" har således haft til formål at udpege uddannelsesinstitutionerne, der er gode eller mindre gode til at fastholde de studerende, til det samlede projekts kvalitative undersøgelsesdel. I Torben Pilegaard Jensen & Søren Haselmann (2010): "Studerendes vurdering af teori og praksis på professionsbacheloruddannelserne" belyses, hvad der karakteriserer studerende, der henholdsvis oplever god eller mindre god sammenhæng mellem teori og praksis, og hvilke undervisningsformer der ser ud til at fremme de studerendes oplevelse af sammenhæng mellem teori og praksis.

Resultaterne fra de beskrivende analyser, som fremlægges i denne rapport, vil i den afsluttende rapport blive anvendt og tolket i sammenhæng med resultaterne fra Brobygningsprojektets øvrige delanalyser – først og fremmest de kvalitative studier på uddannelsesstederne.

1.2 Undersøgelsens formål

Selv om det danske arbejdsmarked ikke længere er præget af mangel på arbejdskraft, forventes på længere sigt problemer med rekruttering af kvalificeret arbejdskraft på en række faglige områder. Projektet *Brobygning mellem teori og praksis* blev igangsat, inden krisen og den voksende ledighed – også blandt professionsbacheloruddannede – satte ind. Fokus blev rettet mod nogle centrale kerneområder i den offentlige sektor samt udvalgte områder i den private sektor. Det drejede sig om pædagoger, lærere, sygeplejersker og ingeniører, inklusive bygningskonstruktører.

Professionsbacheloruddannelserne er vigtige leverandører af arbejdskraft til disse jobfunktioner. Ud over den faldende søgning i perioden frem til krisen og den fortsat ret lave gennemførelse på uddannelserne, kan eventuel fremtidig mangel på arbejdskraft også forstærkes af, at en del nyuddannede fravælger at arbejde i professionen. På længere sigt kan fastholdelse af de nyuddannede inden for professionen derfor være en vigtig brik til at imødegå manglen på arbejdskraft.

Analyserne i denne rapport baserer sig på registerdata, som rækker frem til og med 2008. Det betyder således, at vi kun på enkelte undersøgelsesområder, har haft mulighed for at inddrage udviklingen i perioden efter krisen. Undersøgelsen har udgjort en baggrundsviden for de kvalitative forskeres studier og analyser af de enkelte uddannelser og af samme grund er den anvendte database ikke ajourført med nyere tal. Det er dog vor forventning, at de forskelle i sammensætningen af studerende mellem de udvalgte uddannelser, vore analyser påvirker også gør sig gældende for de studerende, der i dag er på uddannelserne.

Det har været denne analyses formål at beskrive:

- *Hvad karakteriserer de studerende, der går i gang på de udvalgte professionsbacheloruddannelser med hensyn til:*
 - a) demografi: alder, køn, civilstand, etnicitet, børn?
 - b) uddannelseshistorik: uddannelsesbaggrund, karakterer fra gymnasial uddannelse, tidligere påbegyndt uddannelse?
 - c) social baggrund: forældres uddannelse, forældres indkomst samt familietype (samboende forældre, forældre skilt, bor med alene forældre) da den studerende var 18 år?

- *Er det bestemte typer af nyuddannede pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører, der får beskæftigelse inden for professionens primære brancher? Hvad betyder:*
 - a) demografi: alder, køn, civilstand, etnicitet, børn?
 - b) uddannelseshistorik: uddannelsesbaggrund, karakterer fra gymnasial uddannelse, tidligere påbegyndt uddannelse?

- c) social baggrund: forældres uddannelse, forældres indkomst samt familietype (samboende forældre, forældre skilt, bor med alene forældre) da den studerende var 18 år?

1.3 Design og metode

Vi skal her redegøre for undersøgelsens design og anvendte metoder. Undersøgelsen baserer sig udelukkende på registerdata fra Danmarks Statistik. I afsnit 1.4. gives en beskrivelse af populationen for undersøgelsen.

Som nævnt i indledningen har denne rapport til formål at give en karakteristik af, hvilke forskelle der er på de studerende, der påbegynder de forskellige udvalgte professionsbacheloruddannelser, kapitel 2; samt hvad der karakteriserer de færdiguddannede, der efterfølgende får job inden for deres profession, kapitel 3.

Da der i *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* allerede er lavet en registerbaseret undersøgelse af, hvilke faktorer der fastholder de studerende i deres uddannelse, se Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010), bringes her alene en kort opsummering af resultaterne, jf. afsnit 2.1.

I kapitel 2, skal vi se på hvilke studerende der påbegynder en professionsbacheloruddannelse. Vi har her valgt at beskrive de der påbegynder uddannelserne ud fra de faktorer, der i Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010), viste sig at have betydning for frafaldet/fastholdelsen.

Designmæssigt vil kapitel 2, om hvem der går i gang med en professionsbacheloruddannelse, blive rent deskriptivt, mens vi i kapitel 3, om hvilke nyuddannede der får job i deres profession, vil benytte os af modelanalyser, hvor betydningen af flere forhold undersøges samtidigt.

I *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* er der overordnet et særligt fokus på de fire udvalgte uddannelser: Ingeniør- og bygningskonstruktøruddannelserne (vises særskilt), socialrådgiveruddannelsen, læreruddannelsen samt pædagoguddannelsen. Disse uddannelser vil også i denne rapport være i fokus, mens de øvrige professionsbacheloruddannelser vil blive behandlet samlet under betegnelsen "øvrige". I vore analyser vil ingeniøruddannelserne og bygningskonstruktøruddannelserne blive undersøgt hver for sig.

1.4 Undersøgelsens datamateriale

Analyserne i denne undersøgelse bygger på registerdata fra *AKF's Forskningsdatabase* hos Danmarks Statistik. Databasen omfatter alle personer i Danmark i perioden 1980-2008 og bygger på en lang række delregistre, herunder personstatistikken, indkomststatistikken, IDA, AMFORA m.fl.² Idet databasen omfatter alle personer i Danmark, er det muligt at følge den enkelte person fra år til år samt koble oplysninger om børn til forældre med henblik på i analysen at kontrollere for social baggrund.

² Se nærmere herom på Danmarks Statistiks hjemmeside.

I tilknytning til AKF's forskningsdatabase inddrages Det Integrerede Elevregister, som er et separat hændelsesregister, der indeholder informationer om påbegyndt uddannelse med uddannelsesretning, uddannelsesinstitution, start- og slutdato, samt hvorvidt uddannelsen er afbrudt, fuldført eller igangværende. Hvis en person har påbegyndt flere på hinanden følgende uddannelser fremgår dette af registret, hvor hver påbegyndt uddannelse udgør en selvstændig oplysning. Det Integrerede Elevregister er registreret på baggrund af CPR-nummer og kan derfor som øvrige delregistre tilknyttes AKF's Forskningsdatabase.

Grundet denne rapporters specifikke fokus på professionsbacheloruddannelserne, er data-udtrækket udelukkende baseret på individer, der har påbegyndt en sådan uddannelse. Vi har desuden valgt yderligere at afgrænse vores dataudtræk til individer, der har påbegyndt disse uddannelser i perioden 2000-2007.

Dette valg vil vi her kort redegøre for. For det første sætter vi periodens start til år 2000, idet vi gerne vil have så nye oplysninger som muligt. Da det ikke er rapportens formål at give en egentlig historisk beskrivelse af ændringer i sammensætningen af de studerende, men derimod at tegne et billede af hvordan sammensætningen af studerende adskiller sig mellem de forskellige fokusuddannelser, har vi fundet det passende med start i år 2000, jf. også nedenfor. Da vi i rapporten dog ikke udelukkende ser på, hvilke studerende der starter på de pågældende uddannelser, finder vi yderligere, at startåret 2000 er passende, da vi derved får mulighed for at belyse, hvilke af disse nyuddannede der får job i deres profession. Det er jo ikke muligt at se på de nyuddannede et år efter endt uddannelse, hvis man fx kun inkluderer de studerende, der havde påbegyndt deres uddannelse i 2005, da disse studerende skal have tid til dels at blive færdige, og dels have tid til at finde et job. Med startåret sat til år 2000, får vi altså netop muligheden for at gennemføre analyser som ønsket, jf. afsnit 1.2. På tidspunktet for etableringen af denne undersøgelses datagrundlag, var slutåret for påbegyndelse 2007 og for beskæftigelse 2008, jf. figur 1.1.

Som figur 1.1 illustrerer, er analysedesignet for de forskellige delanalyser fremlagt i denne rapport forskellige. Såfremt man ønskede, at den samme population skulle kunne anvendes til analyser af både tilgang, kapitel 2, og beskæftigelse, kapitel 3, skulle data således begrænses til kun at omfatte studerende, der var påbegyndt i 2000-2004. En sådan afgrænsning ville dog gøre analyser af tilgangen mindre tidssvarende og denne fremgangsmåde er derfor ikke valgt.

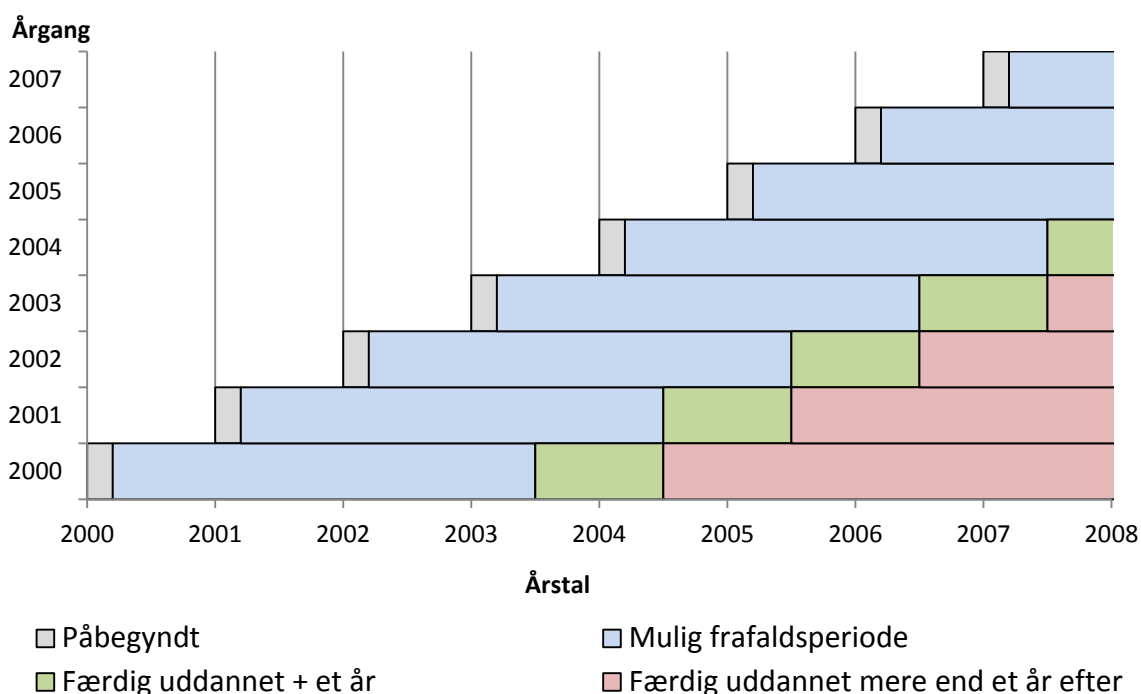
En yderligere afgrænsning af data er, at vi har valgt, at alle individer der indgår i analyserne, skal være til stede i data i alle årene fra 2000-2007, således at vi kan følge de studerende gennem hele perioden. I denne grundpopulation indgår 136.888 individer.

I flere af de efterfølgende analyser vil der blive inddraget forældredata for de studerende. Disse bruges til at belyse betydningen af de studerendes sociale baggrund, og vi har valgt at benytte disse oplysninger fra det år, hvor den studerende var 18 år gammel. I data er der dog kun mulighed for at gå tilbage til 1985, så studerende der var 18 år gamle før 1985 vil derfor få uoplyste værdier på forældreoplysninger.

Der er grund til at være opmærksom på, at datagrundlaget for de analyser, som er nye i denne rapport, adskiller sig fra data i Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010). For det første dækker data i Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) udelukkende personer, der påbegyndte

en professionsbacheloruddannelse i perioden 2000-2005, mens seneste data er fra 2006. Vores data er i forhold hertil udvidet med to år. Derudover benytter Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) fx kun institutioner, som har haft mere end 100 påbegyndte uddannelsesforløb i perioden 2000-2005. Dette skyldes deres specifikke formål med at udpege henholdsvis ”gode” og ”mindre gode” skoler, med hensyn til fastholdelse af de studerende. En yderligere forskel er at Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) ikke medtager studerende, der på uddannelsens påbegyndelsestidspunkt var over 35 år. Da vores rapport har et andet formål end Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010), finder vi dog ikke nogen begrundelse for at benytte de samme afgrænsninger og har derfor ikke sat nogen øvre aldersgrænse.

Figur 1.1 Illustration over datagrundlaget for tilgange til professionsbacheloruddannelserne for forskellige påbegyndelsesår samt disses muligheder for at indgå i forskellige analyser. For perioden 2000-2008

Figur 1.1. skal illustrere de analysemuligheder, der ligger i de registrerdata, som rapporten bygger på. Som nævnt ovenover er der to forhold eller adfærdsformer, vi skal se på i denne rapport, som alle har forskellige ”tidsprofiler” i forhold til vores undersøgelsespopulation. Først ser vi på karakteristika for de studerende, der påbegynder en professionsbacheloruddannelse, og her kan vi inddrage hele populationen, dvs. alle der har påbegyndt en professionsbacheloruddannelse i perioden 2000-2007. Dernæst sættes fokus på karakteristika ved de nyuddannede, der får et job inden for deres profession, eller uden for eller ikke er beskæftiget. I figur 1.1, har vi sat 3,5 år af til at blive færdig med uddannelsen og ét år til at have fået et job. Dette er lidt arbitrært, dels fordi en mindre række professionsbacheloruddannelser tager længere tid (fx lærer- og journalistuddannelserne), og dels fordi det selvfølgelig ikke er alle studerende, der bliver færdig på nomineret tid. Figur 1.1 skal derfor her alene illustrere

strukturen i data, og dermed hvilke studerende i undersøgelsespopulationen, der under givne forudsætninger har *muligheden* for at have færdiggjort deres uddannelse og/eller være i beskæftigelse ét år efter.

1.5 Rapportens opbygning

Efter i dette kapitel 1, at have præsenteret rapportens problemstillinger, tilrettelæggelse og datagrundskål, skal vi i kapitel 2 bringe en beskrivende analyse af, hvad der kendetegner de studerende, der påbegynder en professionsbacheloruddannelse. Denne analyse vil se på en række forskellige karakteristika ved de studerende og fokus vil være på forskelle mellem de udvalgte uddannelser: pædagoger, lærere, sygeplejersker og ingeniører/bygningskonstruktører. Der vil dog også, hvor det er relevant, blive set på ændringer over tid. I kapitel 3 skal vi se på, hvilke faktorer der har betydning for, om de nyuddannede får job inden for, hvad vi har benævnt, professionsuddannelsens professionsbrancher. Disse analyser bygger bl.a. på modelanalyser, hvor betydningen af flere forhold undersøges samtidigt. Også her vil forskelle mellem vore fire fokusuddannelser påkalde sig hovedinteressen.

2 Hvem påbegynder en professionsbacheloruddannelse

Dette kapitel har til formål at beskrive, hvilken type studerende der typisk påbegynder en af de fire professionsbacheloruddannelser. Som nævnt i kapitel 1 omfatter de anvendte registerdata personer, der har påbegyndt en sådan uddannelse i perioden 2000-2007. I analyserne er gruppen af ingeniører opdelt i bygningskonstruktører og ingeniører, da det har vist sig, at de studerende på en række områder er meget forskellige.

Analyserne fokuserer på de studerende der påbegyndte deres uddannelse i henholdsvis år 2000, 2004 og 2007. En begrænsning vi har valgt, fordi en beskrivende analyse af samtlige årgange bliver meget omfattende, samtidig med at der kun er meget små forskelle de enkelte årgange imellem. Ved at se på udvalgte årgange mener vi, at vi vil være i stand til at registrere væsentlige ændringer over tid.

For at forenkle fremstillingen, vil vi kun bringe tabeller/figurer for årgangen, der påbegyndte i år 2007, mens oplysninger om de øvrige årgange er bragt i bilag 1. Årgang 2007 som den primære analyseårgang er valgt, fordi denne er den seneste årgang i undersøgelsespopulationen. Ved væsentlige ændringer over tid vil vi selvfølgelig påpege dette ved reference til bilagstabellerne til kapitel 3, tabel A1-A8.

Analyserne i dette kapitel vil være bygget op på den måde, at vi først præsenterer analyser for de studerendes demografiske karakteristika, altså køn, alder osv., hvilket efterfølges af karakteristika af deres uddannelsesmæssige historik. Til slut præsenteres deres sociale baggrund, hvor data for de studerendes forældre vil blive anvendt. Som lovet i foregående kapitel vil vi dog starte med en kort opsummering af tidligere resultater over fastholdelse af de studerende i deres uddannelser, som har været brugt som led i udvælgelsen af, hvilke faktorer der vises i afsnit 3.2-3.4.

2.1 Fastholdelse af de studerende – en kort opsummering

Vi skal her belyse karakteristika ved studerende, der har stor sandsynlighed for at gennemføre deres påbegyndte professionsbacheloruddannelse, i forhold til dem der har risiko for at falde fra. Til det formål opsummerer vi resultaterne fra varighedsmodellerne i Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010). Kort fortalt er varighedsmodeller en form for regressionsanalyse, som er særligt velegnet, når man skal undersøge forløbsdata bl.a. uddannelsesforløb. I stil med andre regressionsanalyser inddrager varighedsmodeller også flere faktorer på en gang, som derved enkeltvis bliver testet for, om de har betydning givet øvrige inddragne forhold. Fordelen ved varighedsanalysen er i vor sammenhæng, at man kan inddrage forløb, der endnu ikke er fuldt afsluttet, idet analysen netop tager højde for dette. Varighedsanalysen fra Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) undersøger, hvor længe en given studerende er fastholdt på sin uddannelse. Det har været antagelsen i den gennemførte varighedsanalyse, at den giver resultater, som i høj grad svarer til en analyse af faktisk frafald, men på mere aktuelle data.

Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) peger på, at en række forhold spiller ind, i forhold til hvor længe en studerende bliver i sin uddannelse. Således ses, at studerende der har børn, og studerende der er gift, når de påbegynder deres uddannelse, har større sandsynlighed for at fuldføre uddannelsen, mens studerende med indvandrerbaggrund generelt set har lavere sandsynlighed for at fuldføre. Køn spiller også ind i forhold til sandsynligheden for at færdiggøre sin uddannelse, dog på en mere kompleks måde, idet mænd på meget kvindedominerede uddannelser, fx sygeplejerskeuddannelsen og på pædagoguddannelsen, har en lavere sandsynlighed for at færdiggøre uddannelsen. Det samme gør sig gældende for kvinder på meget mandsdominerede uddannelser, fx ingeniørstudiet.

Tidligere uddannelseshistorik har også en betydning for fuldførelsessandsynligheden, idet studerende, som forud for påbegyndelsen af deres professionsbacheloruddannelse har gennemført en kort eller mellemlang videregående uddannelse, har større sandsynlighed for at færdiggøre den aktuelle uddannelse. Studerende, der påbegynder med kun grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, har derimod en markant lavere sandsynlighed for at gennemføre. Yderligere øges risikoen for at falde fra, hvis den studerende tidligere har afprøvet, men ikke færdiggjort en videregående uddannelse. Karaktergennemsnittet fra den gymnasiale ungdomsuddannelse øger sandsynligheden for at gennemføre, dog med en aftagende effekt.

De studerendes sociale baggrund spiller også en rolle, om den er beskeden. Det væsentligste forhold, når det drejer sig om social baggrund, er, hvorvidt ens forældre var skilt eller samboende – her, da den studerende var 18 år gammel. Studerende, hvis forældre var skilt, har således en lidt mindre chance for at færdiggøre deres professionsbacheloruddannelse, sammenlignet med dem hvis forældre er samboende.

Med denne korte opsummering af karakteristika, der har betydning for risikoen for at falde fra, vil vi nu med udgangspunkt i netop disse karakteristika – samt udvalgte andre – begive os videre til de beskrivende analyser af, hvem der påbegynder en af de fire udvalgte professionsbacheloruddannelser. I beskrivelsen af hvem der påbegynder, har vi således valgt at koncentrere os om de karakteristika, der har vist sig af betydning i forhold til at gennemføre.

2.2 Demografiske karakteristika for dem, der starter

Der er betydelige forskelle i de studerendes gennemsnitsalder ved start på vore fire fokusuddannelser. Som det fremgår af tabel 2.1 ligger den gennemsnitlige alder for start på professionsbacheloruddannelserne på omkring 25 år. De studerende på ingeniøruddannelserne har den laveste gennemsnitsalder på lidt under 23 år. De højeste gennemsnitsaldrer findes hos bygningskonstruktørerne samt hos pædagogerne med lidt over 26 år. Når man ser over tid, er billedet stort set det samme, som det vi ser for årgang 2007. Men der er sket et lille fald i gennemsnitsalderen, og det synes primært at skyldes, at flere unge under 22 år søger ind på uddannelserne, jf. bilagstabel A1 til kapitel 2. Mens der i 2000 var 10% i denne gruppe for pædagogstudiet (jf. tabel A1 i bilag 1) er andelen i 2007 oppe på ca. 25%. For ingeniørstudierne er ændringen fra knap 40% til lidt over halvdelen af de studerende, der er under 22 år. Over tid er det mest bemærkelsesværdige måske, at de studerende på sygeplejerskeuddannel-

sen som den eneste uddannelse, der har oplevet en stigning i den gennemsnitlige startalder. Dog er forskellen mellem årgang 2000 og 2007 på kun ca. en måned.

Tabel 2.1 Andele over forskellige alderskategorier ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i året 2007

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
< 22 år	24,9	38,1	36,3	19,8	51,2	29
22 til 24-årige	31,7	32,4	34,6	34,3	27,7	35,6
25 til 29-årige	20,9	14	12,4	22,9	14,1	18,2
30 til 34-årige	9,1	7	7,4	10,2	3,9	7,1
> 34 år	13,5	8,6	9,3	12,8	3	10,1
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4094	2618	2385	743	1421	3721
Gns. alder	26,17	24,5	24,68	26,67	22,88	25,23

I tabel 2.2 har vi samlet tre forskellige karakteristika. Hvis vi starter med den første, kan vi se, at professionsbacheloruddannelserne i høj grad er domineret af kvinder. På sygeplejerskeuddannelsen er hele 94% kvinder for årgangen 2007. I den anden ende af skalaen ligger bygningskonstruktørerne og ingeniørerne med henholdsvis 16 og 22% kvinder. Andelen af kvinder, som det fremgår af tabel 2.2, er samtidig stabil over tid, hvor alle uddannelserne svinger inden for at par procentpoint. Der er ikke så store forskelle mellem uddannelserne, når man ser på, hvor stor en andel der er gift eller på anden måde samlevende med en partner. Det ligger generelt lidt under 50%, og selv om ingeniørerne ligger ca. 10% points under bygningskonstruktørerne, så er dette nok ikke så overraskende, hvis man samtidig har i tankerne, at ingeniørerne i gennemsnit er ca. 4 år yngre end bygningskonstruktørerne ved starten på uddannelsen. Generelt er det værd at medregne de studerendes gennemsnitsalder ved starten på deres professionsbacheloruddannelse, når man ser på andelen af gift/samboende, da lidt under 50% måske kan virke meget højt. Tal for de øvrige undersøgelsesår findes i tabel A1 og A2 i bilag 1.

Tabel 2.2 Andele og antal af udvalgte demografiske parameter ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i året 2007

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
Kvinder – andel	77,4	65	94,4	15,9	21,5	73,6
Kvinder – antal	3.168	1.701	2.252	118	305	2.740
Gift/samboende – andel	48,6	45	47,9	51,3	41	44,9
Gift/samboende – antal	1.990	1.178	1.143	381	583	1.672
Dansker – andel	94,1	93,5	93,2	92,6	85,3	92,6
Dansker – antal	3.852	2.449	2.222	688	1.212	3.447

Anm.: I gruppen af *indvandrere* indgår personer, der er født i udlandet af forældre, der begge (eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer. I gruppen af *efterkommere* indgår personer, der er født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger, født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. I gruppen af *danskere* indgår personer, hvor mindst en af forældrene er dansk statsborger og født i Danmark, uanset personens eget fødeland og statsborgerskab. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, tilhører personen gruppen Danskere, hvis personen er dansk statsborger, født i Danmark.

Når vi ser på andelen af etniske danskere på professionsbacheloruddannelserne, ligger også dette tal forholdsvis ens hen over de forskellige uddannelser, dog med ingeniørerne som den uddannelse, der har den største andel indvandrere/efterkommere. Også disse tal er forholdsvis stabile over tid, selv om der generelt er kommet lidt flere indvandrere/efterkommere ind på uddannelserne.

I tabel 2.3 kan man se andelen af studerende, der har små børn. Tabellen er inddelt i børn mellem 0-2 år og børn mellem 3-6 år. Igen er det de studerende på ingeniørstudiet, som skiller sig ud, formodentlig pga. deres forholdsvis lave gennemsnitsalder ved start på uddannelsen. Mest interessant er nok at se, at de studerende på pædagoguddannelsen har en højere andel børn mellem 3-6 år end 0-2-årige. Dette gør sig også gældende for bygningskonstruktørerne dog i mindre udstrækning.

Tabel 2.3 Andele og antal med børn i alderen 0-2 år samt alderen 3-6 år ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i året 2007

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
0-2-årige – andel	8,3	7,3	8,2	7,9	3,3	5,2
0-2-årige – antal	342	191	195	59	47	196
3-6-årige – andel	11,7	7,5	8	8,9	2,4	6,3
3-6-årige – antal	476	197	192	59	33	235

2.3 Uddannelseshistorik

Med hensyn til de studerendes uddannelseshistorik er det første, vi skal se på, karaktergennemsnit ved afsluttet gymnasial uddannelse. Udregnet efter 7-trinsskalaen er der blandt de forskellige uddannelser i gennemsnit en forskel på op til omkring en hel karakter. Lavest ligger pædagogerne, mens ingeniørerne og de "øvrige" professionsbacheloruddannelser ligger højest. Over tid er der sket en del ændringer i det karaktergennemsnit de studerende møder frem med på de enkelte uddannelser. Mest markant er det, at andelen af studerende med under 4, er steget på pædagoguddannelsen og på læreruddannelsen. På pædagoguddannelsen udgjorde andelen i 2000 12%, mens den i 2007 er på 19%, jf. bilagstabeller til kapitel 2. De tilsvarende tal for de studerende på læreruddannelsen er henholdsvis 9 og 16%. Men også for bygningskonstruktørerne er den steget, nemlig fra 6% i 2000 til 11% i 2007. Derimod er stigningen begrænset for sygeplejerskerne, hvor den lå på et højt niveau i 2000 (16%) og godt samme i 2007 (17%).

Tabel 2.4 Andele over karaktergennemsnit fra gymnasial uddannelse. For påbegyndelse i året 2007

	Pædagog	Lærer	Sygeplejerske	Bygningskonstruktør	Ingeniør	Øvrige
< 4	18,8	15,9	17,2	11,4	6,8	9,5
Fra 4,0 til 6,4	29,1	43,2	40,3	24,2	41	38,2
Fra 6,5 til 8,9	10,9	25,1	23,4	11,6	29,4	29,2
> 9	3,8	4,2	6,9	1,6	6,3	8
Uoplyst karakter	37,4	11,6	12,3	51,1	16,5	15,1
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4094	2618	2385	743	1421	3721
Karakter gns.*	5,3	5,75	5,93	5,38	6,28	6,28

Kategorien "uoplyst" dækker først og fremmest over, at en hel del påbegynder deres professionsbacheloruddannelse med anden uddannelsesbaggrund end en gymnasial uddannelse. For bygningskonstruktører drejer det sig om godt 50%, og for pædagogerne er det lidt under 40%. Men andelen af "uoplyste" er faldet hen over de forskellige analyseår, jf. bilagstabeller til kapitel 2. For bygningskonstruktørerne og pædagogerne er faldet på henholdsvis 20 og 18 procentpoint. På ingeniørstudiet er tallet halveret fra 33% i 2000 til 17% i 2007, mens faldet for de andre uddannelser ligger lidt under 8 procentpoint. Konklusionen er således, at markant flere i dag påbegynder en professionsbacheloruddannelse med en gymnasial uddannelsesbaggrund, sammenlignet med tidligere.

Når vi ser på de studerendes højeste fuldførte uddannelse inden start på deres nuværende professionsbacheloruddannelse, skiller særligt pædagogerne sig ud. Omkring hver 6. studerende på pædagogstudiet har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, hvilket er en væsentlig højere andel end på de andre professionsbacheloruddannelser. Disse har mellem 2-6% med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse, altså kun ca. hver 20. studerende. Bygningskonstruktørerne skiller sig væsentligt ud fra de andre uddannelser, når man ser på

andelen af studerende, der har taget en erhvervsfaglig uddannelse. Her kommer ca. 50% med en sådan i bagagen, mens det kun er ca. 25% for pædagogernes vedkommende og kun ca. 10% for lærerne og ingeniørerne. Over tid er der generelt en lille forøgelse af andelen af studerende, der kommer direkte fra en gymnasial uddannelse. Hos pædagogerne skyldes dette, at en lavere andel kommer med kun grundskolen som den højeste fuldførte uddannelse.

Tabel 2.5 Højeste fuldførte uddannelse, blandt studerende der påbegyndte en prof.bach.udd. i året 2007

	Pædagog	Lærer	Sygeplejer- ske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
Grundskole	16,9	4	5,5	4,4	2,3	4,9
Gymnasiale udd.	55,1	81,8	72,6	42,2	80,4	72,7
Erhvervsfaglig udd.	25,6	9,3	16,9	48,5	11,5	13,7
KVU	1,2	2,3	1,9	2,2	4,5	3,4
MVU + LVU	1,3	2,7	3	2,7	1,3	5,3
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4087	2615	2383	742	1420	3718
Uoplyst hvis inkl.	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

2.4 Social baggrund

Den sidste "type" karakteristika vi skal se på, er de studerendes sociale baggrund, som – jf. afsnit 1.4 – drejer sig om de studerendes forældre, da de studerende var 18 år gamle. Da sådanne oplysninger ikke foreligger fra før 1985, vil der i datagrundet til de følgende tabeller være et mindre bortfald, da der for det første er nogle studerende, der har været så gamle ved uddannelsens start i 2000-2007, at det ikke har været muligt at få data for det år de var 18. For år 2000 mister man ca. 10% på denne måde, mens det for 2004 og 2007 er henholdsvis 5 og 2%. For det andet er der et bortfald for de studerende, der er indvandret til landet uden forældre, eller hvor den pågældende studerendes forældre døde, inden den studerende fyldte 18 år.

I de følgende tabeller vedrørende de studerendes sociale baggrund, tages udgangspunkt i den af forældrene, der fx har den højeste fuldførte uddannelse eller højeste løn. Det er derfor kun den ene af den pågældendes studerendes forældre, der ligger bag tallene.

Det første vi vil se på, er forældrenes højeste fuldførte uddannelse, hvilket er vist i tabel 2.6. Ingeniørerne har de højst uddannede forældre, idet lidt under halvdelen af disse har en mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens det for fx pædagogerne "kun" er tilfældet for omkring hver fjerde studerende. Samtidig er det blandt de pædagogstuderende, vi ser den højeste andel forældre med kun grundskolen som den højeste fuldførte uddannelse. Tal for de øvrige undersøgelsesår findes i tabel A6 i bilag 1.

Tabel 2.6 Højeste fuldførte uddannelse blandt forældre til studerende, der påbegyndte en professionsbacheloruddannelse i 2007. Data henføres til året, hvor den studerende var 18 år gammel

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
Uoplyst	8,5	5,2	6,5	9,6	3,4	6,8
Grundskole	15,5	10,8	9,8	9,6	7,3	10,2
Gymnasiale udd.	1,5	1,9	1,7	2,6	2,3	1,9
Erhvervsfaglig udd.	42,9	36,1	42	39,8	32,9	35,8
KVU	6,3	6	8,6	5,8	8,8	7,8
MVU + LVU	25,3	40	31,4	32,7	45,2	37,4
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4094	2618	2385	743	1421	3721

I tabel 2.7 ses fordelinger over forældrenes indkomst. Hvis vi starter med den gennemsnitlige indkomst (stadig udregnet på den forælder med den højeste indkomst), ses ret store forskellige mellem vore fokusuddannelser. De studerende på pædagoguddannelsen er dem, hvis forældre i gennemsnit har den klart laveste indkomst. Sammenlignet med de studerende på ingeniøruddannelsen tjener den højst tjenende forældre ca. 85.000 kr. mindre. Også hvis vi stiller de studerende på pædagoguddannelsen op imod de studerende på læreruddannelsen, som er uddannelsen med de næstlaveste gennemsnitlige forældreindkomster, er forskellen ca. 40.000 kr.

Tabel 2.7 Forældres højeste indkomst, for studerende der påbegyndte en professionsbacheloruddannelse i 2007. Data henføres til året, hvor den studerende var 18 år gammel

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
Under 200.000 kr.	17,5	11,4	11,2	13,1	11	12,9
200.000-299.000 kr.	35,6	27,5	28,8	32,2	23,2	28
300.000-399.000 kr.	28,5	33,4	29,6	26,6	28,7	31,1
400.000-499.000 kr.	10	15,1	14,5	13,4	15,2	13
500.000-699.000 kr.	5,7	8,3	9,4	8,7	13,8	9,4
Mere end 699.000 kr.	2,6	4,3	6,5	5,9	7,9	5,7
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	3768	2500	2247	677	1385	3496
Uoplyst hvis inkl.	8	4,5	5,8	8,9	2,5	6
Indkomst gns. * i kr.	318.000	359.000	378.000	364.000	402.000	370.000

Anm.: * Indkomstgennemsnittet er udregnet på baggrund af personer med valide karakter (altså uden missing værdier).

Når vi ser på forældreindkomsten over tid, er der dog sket en forholdsvis stor stigning i de gennemsnitlige indkomster. Således har de studerendes forældre mellem 47.000 kr. (lærer) og 69.000 kr. (sygeplejerske) mere for de studerende, der startede i 2007 i forhold til de star-

tende i 2000 (jf. tabel A7 i bilag 1). Man skal her selvfølgelig være opmærksom på, at der selvfølgelig generelt i samfundet har fundet en stigning i lønningerne sted. Men i denne sammenhæng, hvor vi har fokus på *forskelle* mellem de forskellige uddannelser, betyder det mindre.

Det sidste vi skal se på i dette kapitel, er de studerendes bopælsstatus som 18-årige. Igen er forskellen mellem fokusuddannelserne tydeligst mellem pædagogerne og ingeniørerne. Mens det i 2007 er knap hver anden pædagogstuderende, der som 18-årig bor hos begge forældre, er dette mere end 2 ud af 3 blandt de studerende på ingeniørstudiet. Bygningskonstruktørerne ligger på knap 2 ud af 3, mens både sygeplejerskerne og lærerne ligger en lille smule over pædagogerne. Det der måske kan overraske mest i denne tabel, er, at der for alle uddannelserne er ca. en ud af 4, der kun bor hos den ene forælder. Dette kan så enten være hos moderen eller faderen, og det kan både være forælderen i et nyt par eller som enlig. Pga. dette er der derfor også væsentlig flere pædagoger, der bor alene i forhold til ingeniørerne og bygningskonstruktørerne. For de to sidstnævnte er det kun omkring 10%, der er flyttet hjemmefra, mens det for pædagogerne er 21%. Herefter kommer sygeplejerskerne med 18%, lærerne med 17% og de øvrige professionsbacheloruddannelser med 15%. Hvis man ser på år 2004, er det stort set det samme billede, der tegner sig (jf. tabel A8 i bilag 1).

Tabel 2.8 Andele over bopælsstatus som 18-årig, for de studerende der påbegyndte deres uddannelse i år 2007

	Pædagog	Lærer	Syge- plejerske	Bygnings- konstruktør	Ingeniør	Øvrige
Bor hos begge forældre	53,2	58,9	57,1	64,9	67,7	61,3
Bor kun hos den ene forælder	25,4	24,6	24,7	25,3	23,1	23,9
Bor alene	21,4	16,5	18,2	9,7	9,1	14,8
Total procent	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	3806	2510	2256	679	1389	3511

I dette kapitel har fokus været på, hvad der karakteriserer de studerende, der påbegynder professionsbacheloruddannelserne. I næste kapitel skal vi se på, hvad der kendetegner de studerende, der efter endt uddannelse får et job inden for deres professionshovedområde.

3 Hvilke nyuddannede får job inden for deres profession?

Vi vil i dette kapitel se på hvilke faktorer, der indvirker på de nyuddannedes sandsynligheder for at få job inden for deres profession. Vi vil her benytte os af regressionsanalyser, som ud over at blive vist som tabeller, vil blive suppleret med figurer, der skal illustrere pointerne i de statistiske modelanalyser. De nyuddannede ingeniører vil ikke indgå i disse analyser (se begrundelse nedenfor). De vil i stedet blive behandlet særskilt ved hjælp af mere deskriptiv statistik.

3.1 Design og fremstilling af analysen

I analysen sættes fokus på de nyuddannede, idet vor interesse retter sig mod, hvorvidt de nyudklækkede kandidater efter endt uddannelse er motiverede og har mulighed for at arbejde i den profession, uddannelsen retter sig mod. "Nyuddannet" defineres ved, at man minimum skal have været nyuddannet i et år og maksimalt to år for at indgå i denne del af undersøgelsen. Dette er beskrevet i detaljer nedenfor.

Vi vil som sagt hovedsagligt i dette kapitel fremlægge resultater fra modelanalyser³, hvor flere faktorer, der kan tænkes at have betydning for de nyuddannedes valg af beskæftigelse indgår samtidig. Fordelen ved at bruge sådanne modelanalyser, er, at dette statistiske redskab kan tage højde for flere faktorer på en gang, og derved tage højde for, at en given tilsyneladende sammenhæng kan være betinget af andre forhold. Vi vil her bruge analyseformen til at se på, hvordan de nyuddannede fordeler sig på tre grupper af arbejdsmarkedstilknøytning: "professionsbrancher", "øvrige brancher" samt "ikke beskæftigede". Målet er at karakterisere dem som får job inden for deres professionsbranche, hvem der får job uden for deres professionsbranche, og hvem der ikke er beskæftiget. Vi har inddelt de nyuddannede i ovenstående brancher ud fra den personlige branchekode, som den findes i Danmarks Statistik. De brancher, der indgår i, hvad vi kalder den *primære branche*, er inddelt efter en kvantitativ analyse, suppleret med en kvalitativ vurdering af, hvad vi opfatter som værende et erhverv, der ligger inden for den pågældende professionens hovedområde. Til inddeling i *øvrige brancher* har vi brugt dels en kvalitativ tilgang samt en kvantitativ tilgang. Den kvantitative analyse og kvalitative vurdering består af disse to trin: I første omgang har vi set på, hvilke brancher de nyuddannede inden for de enkelte uddannelsesretninger, deler sig ud i. For at medtage en branche i inddelingen, er der sat en grænse på minimum 10 personer, øvrige er helt udeladt. I anden omgang er alle disse brancher så blevet kvalitativt vurderet med hensyn til, om man med rimelighed kan antage, at arbejdet har et indhold, som er uddannelsens

³ Den specifikke form for regressionsanalyse vi benytter i undersøgelsen, er den såkaldte multinomial logistisk regressionsanalyse. Denne analyseform kan ved at inddrage en række faktorer på samme tid måle sandsynligheden for, at et individ med givne karakteristika, ender i en bestemt prædefineret gruppe, selv når der er mere end to mulige udfaldsgrupper. Selv om det er én samlet model, har vi dog af formidlingsmæssige årsager valgt at dele modellen op, således at den bringes i to forskellige tabeller. Dette har vi gjort dels for at gøre tabellerne, og derved modellen, mere overskuelige, og dels for at kunne sætte mere fokus på væsentlige forhold.

primære sigte. De primære brancher, er brancher, som vurderes at være de umiddelbare professionsbrancher for uddannelsen. Kategorien "øvrige brancher" er alle andre brancher med minimum 10 nyuddannede fra den pågældende professionsbacheloruddannelse. Nogle af disse omfatter job, som kan tænkes at kræve de kompetencer, som de nyuddannede har med sig fra uddannelsen, andre måske slet ikke. En anden opdeling kunne være foretaget, men dette er altså vores bud på en hensigtsmæssig opdeling i forhold til at kunne vurdere, om der er tegn på, at de nyuddannede fravælger de typer af job deres professionsbacheloruddannelse retter sig mod med dermed følgende mismatch mellem udbuddet og efterspørgslen. Den specifikke brancheopdeling for de udvalgte uddannelser findes i bilag til kapitel 4. Vi skal her gøre opmærksom på, at ingeniørerne ikke er blevet inddelt i primære og øvrige brancher, idet ingeniøruddannelsen indeholder mange forskellige faglige retninger, og de nyuddannede beskæftiges i et utal af brancher, hvorved en fastlæggelse af primære brancher ikke giver mening.

Derfor indgår ingeniørerne heller ikke i modelanalyserne.

Tolkning af modelanalysens resultater:

Faktaboks 1

Referenceperson og odds ratio

Når der i det følgende fremlægges resultater fra modelanalyserne, tages der udgangspunkt i en referenceperson, som skal opfattes som en fiktiv person med givne karakteristika. Referencepersonen er beskrevet i faktaboks 1.

Referencepersonen

Er en mand, der lever i et parforhold (enten gift eller registreret som samboende/samlevende med en partner) og har børn. Han er af dansk oprindelse (altså hverken indvandrer eller efterkommer af indvandrere) og boede hos begge forældre som 18-årig.

Tabel 3.1 og 3.2 viser de samlede resultater af modelanalyserne. For den ikke-statistisk kyndige læser vil vi her kort forsøge at redegøre for de væsentligste sider af tabellen. Det første er odds ratio, som beskriver forholdet mellem sandsynligheden for, at en given tilstand indtræffer over for sandsynligheden for, at denne tilstand ikke indtræffer. Hvis vi skal prøve at illustrerer dette, tager vi udgangspunkt i referencepersonen. Tabel 3.1 viser nu, at hvis vi sammenligner en person, der kun adskiller sig fra referencepersonen på én måde, nemlig ved at være kvinde i stedet for mand, da øges sandsynligheden for at være i pædagogernes primære branche med ca. 66 procent, svarende til at 6 mænd i forhold til 10 kvinder er beskæftiget i en af de primære brancher for pædagoger. ($10:6 = 1,66$). Hvis odds ratio-værdien er over 1, betyder dette altså, at sandsynligheden er *højere end* for referencepersonen, mens en værdi på under 1, betyder at sandsynligheden er *mindre*. En værdi på fx 2,0 betyder således en dobbelt så stor sandsynlighed, dvs. 200% i forhold til den betydning den har hos referencepersonen (100%'s sandsynlighed), mens en værdi på 0,5 angiver en halvt så stor sandsynlighed, målt i forhold til referencepersonen. Vi har derfor valgt, at anvende odds ratio, fordi denne giver mulighed for en rimelig forståelig fortolkning af modelanalysens resultater.

3.2 Faktorer der påvirker de nyuddannedes chance for at få job inden for deres profession efter færdiggørelsen af deres uddannelse

Som start på vore analyser blev en lang række forsøg gennemført (jf. afsnit 3.1), hvor en række andre variable end dem der fremlægges nedenfor, har været prøvet i modellerne. Men kun de variable, der har vist sig at have statistisk sikker forklaringskraft, er blevet bibeholdt i modellerne. De afprøvede variable, som ikke er medtaget på denne baggrund, omfatter: karaktergennemsnit fra ungdomsuddannelse, forældres højeste fuldførte uddannelse samt forældres højeste indkomst. Det skal ligeledes nævnes, at modellerne er gennemført særskilt for de forskellige uddannelser. Dette skyldes, at den afhængige variabel (altså den vi vil måle på) er forskellig fra uddannelse til uddannelse. Således er de primære brancher for pædagogerne naturligvis forskellige fra fx sygeplejerskernes primære brancher. Af formidlingsårsager har vi valgt at bringe de fire uddannelser i samme tabel, da det tydeliggør forskellene mellem uddannelserne.

I tabel 3.1 ser vi på, hvilken betydning udvalgte forhold (variable) har for, om de nyuddannede opnår beskæftigelse inden for professionens primære brancher, over for dem som ender i øvrige brancher. Med fokus på de nyuddannedes arbejdsmarkedsplacering, har vi valgt at give dem minimum et år til overgangen fra nyuddannet til arbejdsmarkedsplacering. Grundet den måde data fra Danmarks Statistik ligger på, er det dog ikke muligt at give de nyuddannede præcis et år, fordi oplysninger om branchetilknytning kun opgøres en gang om året i uge 48.⁴

Overordnet for vore modelanalyser gælder det, at de inddragne forklarende forhold vi har haft til rådighed, kun bidrager med en begrænset forklaring på, hvem der opnår beskæftigelse i professionens primære brancher, hvem der bliver beskæftiget i øvrige brancher, og hvem der er uden arbejde. Det betyder med andre ord, at en række uobserverbare forhold (her forstået som forhold, der ikke er med i vores data) har en stor betydning for, om de nyuddannede havner i professionens primære brancher, i øvrige brancher eller om de nyuddannede står uden beskæftigelse. Når vi nedenfor fremstiller forskellige forhold som betydende faktorer, så skal dette altså ikke forstås som, at de er de eneste faktorer, der spiller ind. Det vil i høj grad være andre forhold, som det ikke er muligt at belyse her, der har afgørende indflydelse på, hvor den nyuddannede lander.

Ud fra tabel 3.1 kan vi nu sammenligne de forskellige fokusuddannelser og se på, hvilke faktorer på de enkelte uddannelser der spiller hvilken rolle, om de nyuddannede er beskæfti-

⁴ Personer der blev nyuddannet før uge 48 et givent år, har således hele det efterfølgende år frem til uge 48 til at finde et job. På den led har de nyuddannede altså ikke nødvendigvis haft lige lang tid til at finde et job, da personer der fx blev færdige om sommeren, så altså har månederne frem til uge 48 ekstra, i forhold til dem som blev færdige i fx starten af november. I bilagstabel C1 er angivet en fordeling over, i hvilket kvartal de nyuddannede fra hver professionsuddannelse blev færdig. For pædagogerne, lærerne og sygeplejerskerne ses det, at mellem 70-90% blev færdige i årets første to kvartaler. De færdiguddannede har altså overvejende haft nogenlunde lige lang tid (16-22 måneder) til at finde et job. For bygningskonstruktørerne blev ca. 40% færdige i første eller andet kvartal (jf. tabel C1 i bilag til kapitel 4). Det skal dog her påpeges, at selv om en person reelt kan have været nyuddannet i tæt på to år, så indgår alle de nyuddannede kun i analysen i et tællingsår, hvilket er året efter deres uddannelse blev færdiggjort.

get i primære brancher eller i øvrige brancher - udtrykt ved odds ratio. En odds ratio værdi på over 1 indikerer, at personer med dette karakteristika har større sandsynlighed for at ende i øvrige brancher i forhold til at ende i professionens primære branche, sammenlignet med referencepersonen, jf. faktabox 1. Omvendt betyder værdi under 1, at der er mindre sandsynlighed for at ende i øvrige brancher.

Tabel 3.1 Sandsynlighed (odds ratio) for at være ansat i de enkelte professionsuddannelsers primære brancher frem for øvrige brancher – standardfejlen i parentes

Variable	Pædagogerne	Lærerne	Sygeplejerskerne	Bygningskonstruktør
Alder	1,008** (,003)	1,039** (,012)	1,065** (,019)	-
Køn: kvinde (reference: mand)	1,664** (,044)	1,399** (,084)	2,697** (,248)	,726** (,111)
Civil status: ikke gift/samboende (reference: gift/samboende)	,903** (,041)	,701** (,089)	,705* (,151)	1,098 (,089)
Etnicitet: anden etnisk baggrund end dansk (reference: dansk)	1,061 (,086)	-	,573 (,356)	,560 (,311)
Børn: har ikke børn (reference: har børn)	1,060 (,041)	,629** (,109)	1,182 (,168)	-
Boede hos begge forældre ⁺		(reference)	(reference)	(reference)
Boede hos moderen ⁺		1,363** (,104)	1,464* (,167)	1,056 (,109)
Boede hos faderen ⁺		1,485* (,194)	1,518 (,314)	1,165 (,191)
Boede alene ⁺		1,356* (,120)	,917 (,204)	1,030 (,156)
Konstant (parameter estimat)	-1,912** (,135)	-3,282** (,356)	-4,454** (,627)	,090 (,330)
Pseudo R2: (Cox & Snell)	,018	,018	,031	,020
(Nagelkerke)	,024	,030	,068	,024
N	22.116	8.050	6.315	2.897

Anm.: ** (p<,01) * (p<,05)

⁺ dette er én kategorialvariable som er udtrykt på det tidspunkt personerne i undersøgelsen var 18 år gamle.

For nogle uddannelser er enkelte variable ikke er medtaget i modelanalysen for den pågældende uddannelse, idet de ikke har vist sig som signifikante. Disse tilfælde anføres med: -

Der er i modellen væsentligt flere færdiguddannede pædagoger, end der er lærere, hvilket måske kan undre. Dette skyldes dog dels, at der i analyseperioden er uddannet ca. dobbelt så mange pædagoger som lærere, samtidig med at der i analysen indgår en årgang pædagoger mere end lærere. Det sidstnævnte skyldes det forhold, at lærestudiet er længere end pædagogstudiet, og i og med at vi har sat år 2000 som startåret for at indgå i populationen, vil det altså sige, at der kommer en årgang pædagoger mere med i forhold til lærerne.

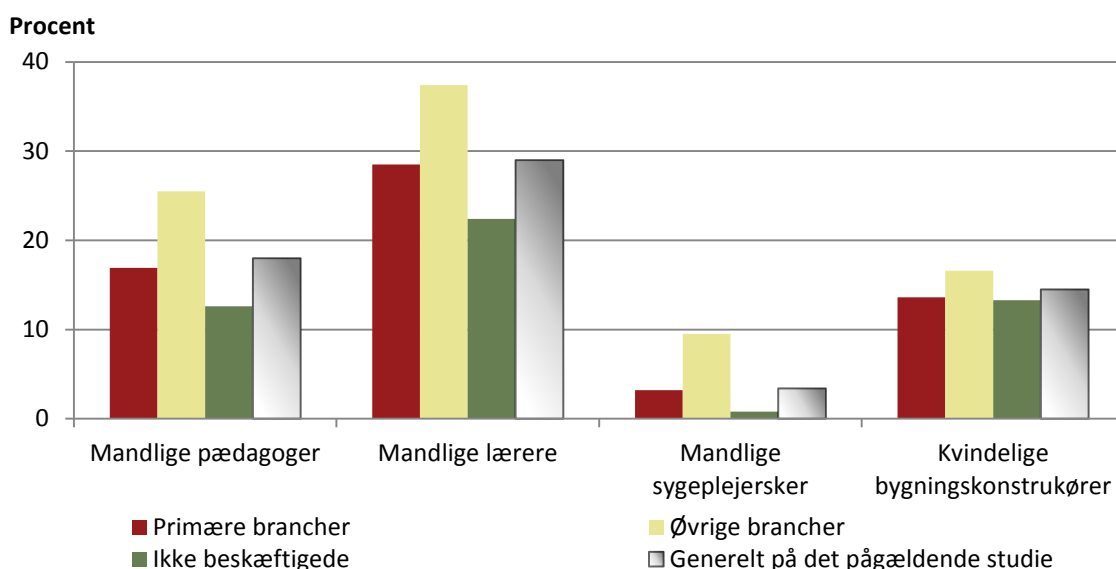
Alder

På tværs af uddannelserne – på nær for bygningskonstruktørerne – ses det, at alder spiller en rolle, dog kun i begrænset omfang, i forhold til beskæftigelse i professionens primære brancher. For alle tre uddannelser gælder det, at jo ældre man er, når man bliver nyuddannet, desto større er sandsynligheden for at ende i professionens øvrige brancher. Chancen for at være beskæftiget i øvrige brancher ca. et år efter afsluttet uddannelse øges således fx med 6,5% hvert år for den nyuddannede sygeplejerske. Det tilsvarende tal for pædagogerne er på 3,9%.

Køn

For alle uddannelser spiller kønet en rolle for, om den nyuddannede opnår beskæftigelse i uddannelsens primære branche. For de tre "velfærdsuddannelser" gælder det, at nyuddannede mænd har en større sandsynlighed for at ende i øvrige brancher frem for de primære, sammenlignet med kvinderne. Det modsatte gør sig gældende for bygningskonstruktørerne. Tendensen til, at mænd i højere grad end kvinder beskæftiges uden for professionsuddannelsens kernebranche, gør sig særligt gældende for de nyuddannede sygeplejersker, hvor sandsynligheden for at ende i øvrige brancher, er mere end dobbelt så stor (270%) for mænd som for kvinder. I Jensen, Kolodziejczyk & Jensen (2010) påvises det, at mænd på kvindedomineerede uddannelser, alt andet lige, har større risiko for at falde fra. I denne undersøgelse, peger resultaterne således på samme tendens, nemlig at mændene søger beskæftigelse uden for de kvindedominerede primære brancher for professionsuddannelsen.

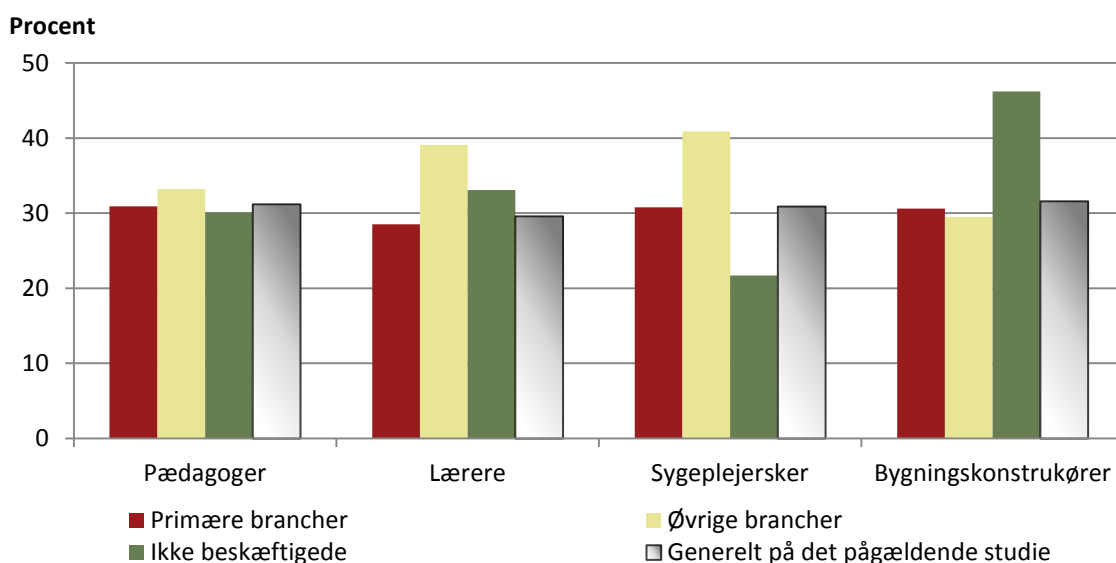
Figur 3.1 Andel mænd eller kvinder for beskæftigelsesgrupperne "primære brancher", "øvrige brancher" og "ikke beskæftigede" for udvalgte uddannelsesretninger – beskæftigelsesgrupperne sammenlignes med den generelle fordeling af mænd/kvinder fra de pågældende studier

Civilstatus

En persons civilstatus kan også være med til at have betydning for, hvilken branche en nyuddannet havner i. Således gælder det for "velfærdsuddannelserne", at det at være i et registreret forhold mindsker sandsynligheden for at havne i øvrige brancher, dvs. uden for professionens primære brancher. Dette kan muligvis skyldes, at de primære brancher opfattes som mere "sikre" brancher at være beskæftiget i (i hvert fald før den økonomiske krise), og denne sikkerhed vægtes højt, hvis man som par gør sig tanker om børn og/eller fælles bolig.

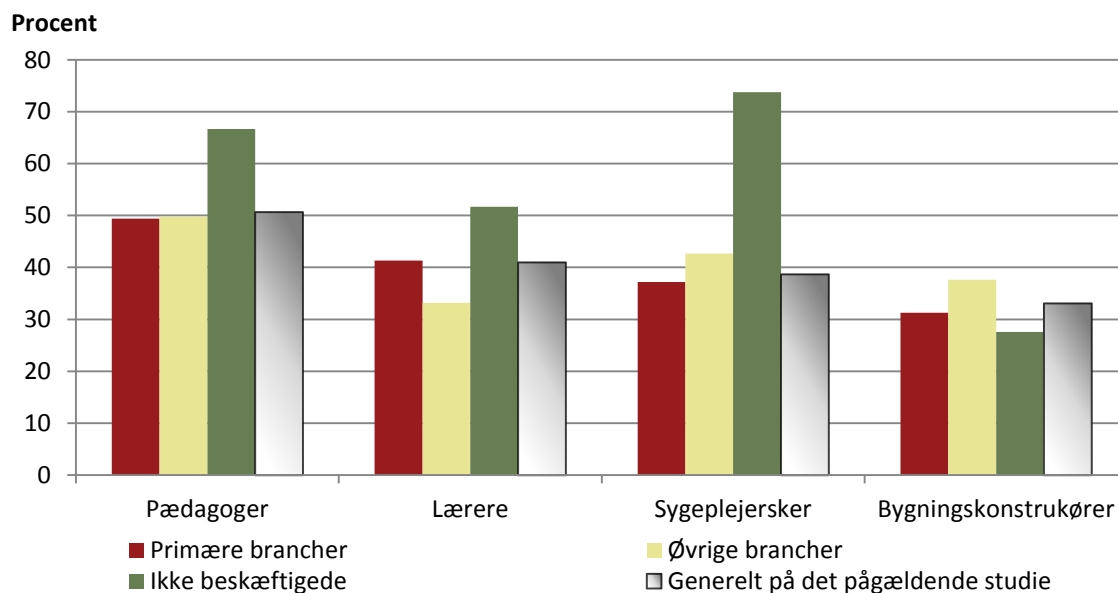
Figur 3.2 Andele af enlige for beskæftigelsesgrupperne "primære brancher", "øvrige brancher" og "ikke beskæftigede" for udvalgte uddannelsesretninger – beskæftigelsesgrupperne sammenlignes med den generelle fordeling af enlige fra de pågældende studier

Børn

Hvorvidt en person som nyuddannet har børn eller ej, spiller kun en afgørende rolle for nyuddannede lærere, hvor det at have børn øger sandsynligheden for at have job i professionens primære branche. For ingen af de øvrige uddannelsesretninger har det at have børn nogen signifikant effekt, i forhold til om de nyuddannede ender i professionens primære eller øvrige brancher.

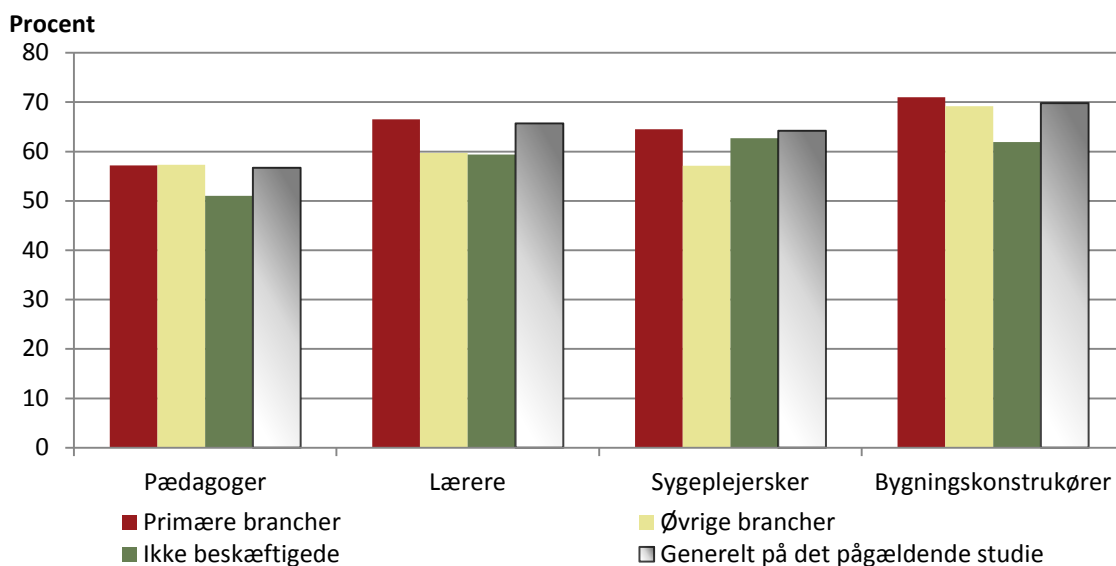
Figur 3.3 Andele nyuddannede med børn for beskæftigelsesgrupperne "primære brancher", "øvrige brancher" og "ikke beskæftigede" for udvalgte uddannelsesretninger – beskæftigelsesgrupperne sammenlignes med den generelle fordeling af nyuddannede børn fra de pågældende studier

Bopælsstatus som 18-årig

I kapitel 2 benyttedes variable, der stammede fra årstallet, hvor personerne i undersøgelsen var 18 år gamle. Den eneste af disse afprøvede variable, der viste sig at have forklaringskraft, er bopælsstatus som 18-årig. I forhold til om de nyuddannede havner i professionens primære eller øvrige brancher, er dette dog kun relevant for lærerne og sygeplejerskerne. For begge uddannelsesretninger gælder samme trend, nemlig at det ikke at have boet med begge sine forældre øger sandsynligheden for at ende i øvrige brancher. For sygeplejerskerne er det dog kun signifikant for personer, der har boet med deres mor, i forhold til de personer, der har boet med begge deres forældre.

Figur 3.4 Andele personer, der som 18-årig boede med begge forældre for beskæftigelsesgrupperne "primære brancher", "øvrige brancher" og "ikke beskæftigede" for udvalgte uddannelsesretninger – beskæftigelsesgrupperne sammenlignes med den generelle fordeling af personer, der som 18-årig boede med begge forældre fra de pågældende studier

3.3 Faktorer der påvirker de nyuddannedes chance for at få job inden for professionens primære brancher i forhold til at være uden beskæftigelse

Vi skal nu se på, hvilken betydning udvalgte forhold (variable) har for, om de nyuddannede bliver beskæftiget i professionens primære branche eller er uden for beskæftigelse. Tabel 4.2 viser, hvilken rolle udvalgte forhold (variable) spiller, hvem der ender i professionens primære brancher over for dem som ikke er i beskæftigelse. I denne tabel betyder et odds ratio på over 1, at personer med de pågældende karakteristika har en større sandsynlighed for ikke at være i beskæftigelse.

Tabel 3.2 Sandsynlighed (odds ratio) for ikke at være beskæftiget i forhold til at være ansat i professionens primære brancher – standardfejlen anført i parentes

Variable	Pædagogerne	Lærerne	Sygeplejerskerne	Bygningskonstruktør
Alder	,986** (.004)	,988 (.020)	,987 (.020)	-
Køn: kvinde (referenceperson: mand)	,788** (.079)	,567** (.156)	,334 (.720)	,994 (.206)
Civilstand: ikke i forhold (referenceperson: I forhold = gift/samboende)	,784** (.061)	,596** (.142)	,904 (.188)	,546** (.150)
Etnicitet: ikke med dansk etnisk baggrund (referenceperson: Dansk)	,634** (.102)	-	,326** (.311)	,353** (.399)
Børn: har ikke børn (referenceperson: Har børn)	2,286** (.062)	1,952** (.151)	5,758** (.179)	-
Boede hos begge forældre ⁺		(reference)	(reference)	(reference)
Boede hos moderen ⁺		1,250 (.158)	1,290 (.178)	1,154 (.199)
Boede hos faderen ⁺		1,423 (.307)	,814 (.430)	,846 (.406)
Boede alene ⁺		1,176 (.173)	,591* (.219)	2,648** (.214)
Konstant (parameter estimat)	-1,747** (.172)	-2,747** (.513)	-2,685** (.632)	-,877 (.444)
Pseudo R2: (Cox & Snell) (Nagelkerke)	,018 ,024	,018 ,030	,031 ,068	,020 ,024
N	22.116	8.050	6.315	2.897

Anm.: ** (p<,01) * (p<,05)

⁺ dette er én kategorialvariable, som er udtrukket på det tidspunkt, personerne i undersøgelsen var 18 år gamle.

Alder

Alder har her kun afgørende betydning for pædagogerne, når de yngre nyuddannede i højere grad ikke er beskæftiget efter uddannelsen. Hvad der er baggrunden for dette, står ikke klart. Muligvis spiller det en rolle, at aldersspredningen blandt nyuddannede pædagoger er meget stor, sammenlignet med aldersspredningen inden for de andre uddannelser, se Jensen, Kamstrup & Haselmann (2008), og at de yngste af de nyuddannede oftere har børn, jf. nedenfor.

Børn

At have børn har en stor udslagsgivende betydning, i forhold til om de nyuddannede ender uden for beskæftigelse umiddelbart efter deres uddannelse. For både pædagoger (228%) og lærere (195%) er det således omkring dobbelt så sandsynligt, at man er uden for beskæftigelse, i forhold til hvis man ikke har børn. For sygeplejerskerne er dette endnu mere udtalt (576%). Mange af de ikke beskæftigede må antages, at være på barsel, jf. Jensen, Holm-Petersen & Larsen (2009).

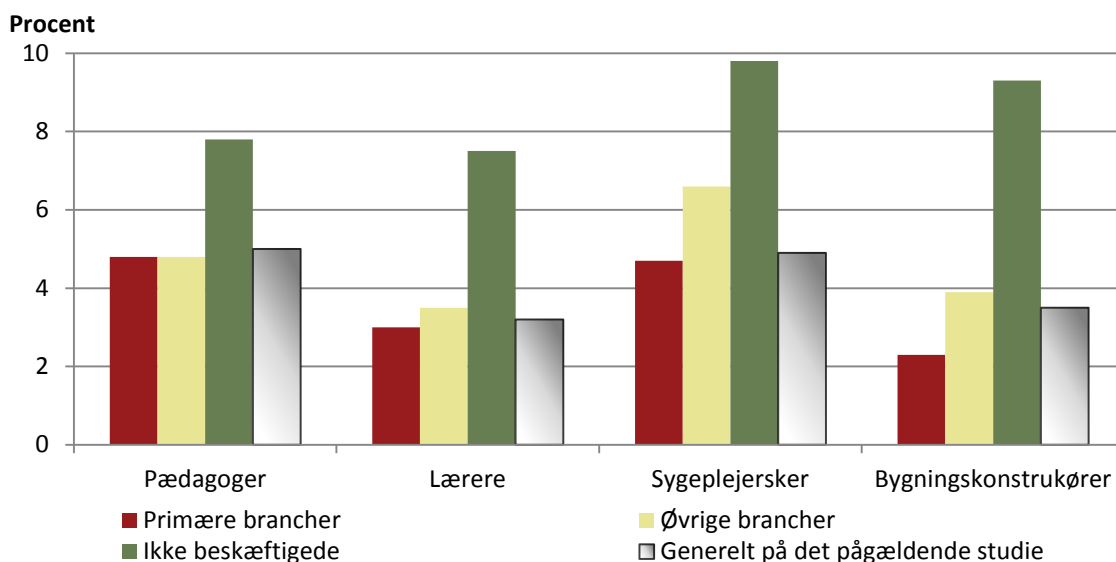
Køn og civilstatus

At være nyuddannet mandlig pædagog eller lærer gør det mere sandsynligt, at man har fundet beskæftigelse umiddelbart efter endt uddannelse. For alle uddannelser på nær sygeplejerskerne gælder den samme trend, for personer der er i et registreret forhold, nemlig at det at være i et forhold mindsker sandsynligheden for at stå uden for beskæftigelse.

Etnicitet

Mens etnicitet ikke kunne påvises at have betydning for, om en person blev beskæftiget i eller uden for uddannelsens primære brancher, jf. tabel 4.1, spiller den en stor rolle, i forhold til om den nyuddannede opnår beskæftigelse efter afsluttet uddannelse. Således har personer med dansk oprindelse langt mindre sandsynlighed for at stå uden beskæftigelse end personer med anden etnisk baggrund, alt andet lige. Størst er den for de nyuddannede sygeplejersker, hvor chancen for at være i beskæftigelse ca. et år efter afsluttet uddannelse, for dem med anden etnisk baggrund, er ca. en tredjedel (32,6%) af, hvad den er, for dem der har en etnisk dansk baggrund. Denne betydelige skævvridning i beskæftigelseschancer må anses for særdeles uheldig på længere sigt, hvor det forventes, at vi igen kommer til at mangle uddannet arbejdskraft inden for de professioner, som professionsbacheloruddannelser retter sig imod.

Figur 3.5 Andel personer med anden etnisk baggrund end dansk, fordelt på "primære brancher", "øvrige brancher" og "ikke beskæftigede" for udvalgte uddannelsesretninger – beskæftigelsesgrupperne sammenlignes med den generelle fordeling af personer med anden etnisk baggrund end dansk fra de pågældende uddannelser

Bopælsstatus som 18-årig

Når vi ser på bopælsstatus som 18-årig, er dette kun relevant for sygeplejerskerne og bygningskonstruktørerne. For begge gælder det, at det kun er det at have boet for sig selv i forhold til at have boet med begge forældre, der viser sig statistisk at spille en rolle. For sygeple-

jerskerne viser det, at dem der boede alene som 18-årig, faktisk har en større sandsynlighed for at være i beskæftigelse, end dem der har boet med begge deres forældre som 18-årig. Den modsatte tendens gør sig gældende for bygningskonstruktørerne. Hvordan det hænger sammen er ikke umiddelbart til at forklare.

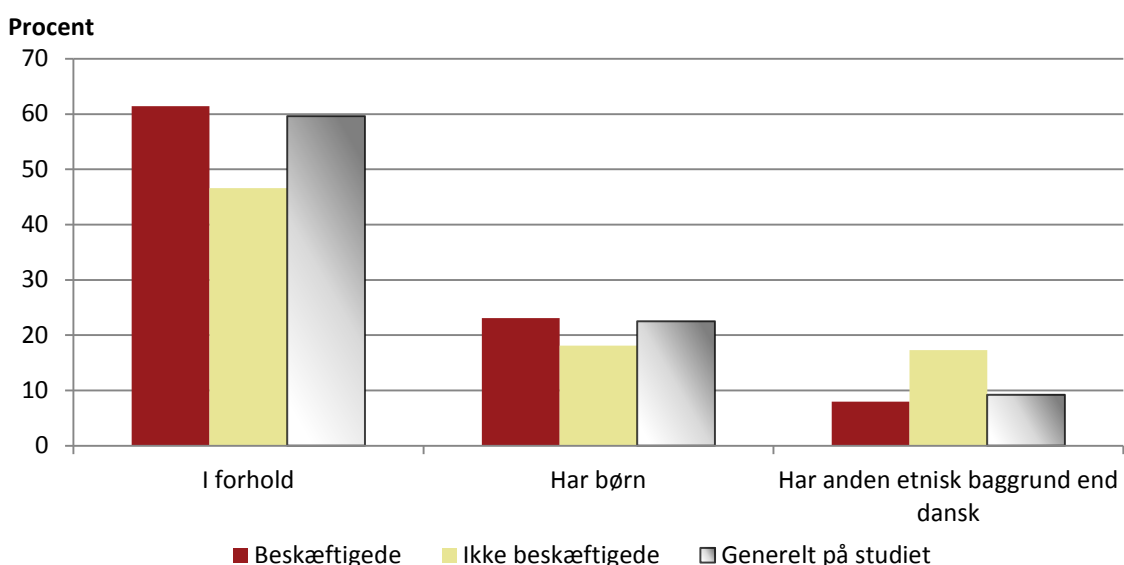
3.4 Ingeniørerne

Da ingeniørerne som nævnt ikke er inddraget i vore modelanalyser, skal vi i det følgende kort belyse, hvor de nyuddannede ingeniører ender henne. Baggrunden for dette er, at de nyuddannede ingeniører spreder sig ud i næsten alle brancher. Derfor ses ikke på, hvor de er beskæftiget, men alene på, om de er beskæftiget eller ej. Vi vil belyse dette forhold ved at se på andelen af de beskæftigede ingeniører over for andelen af de ingeniører, der er uden beskæftigelse i forhold til de udvalgte karakteristika: civilstand, børn, etnisk baggrund og alder.

I de følgende figurer er der bragt de faktorer, der for ingeniørerne har vist sig at have statistisk sammenhæng med beskæftigelse over for ikke beskæftigelse.⁵

Som man kan se ud fra figur 3.6, så er det også gældende for de nyuddannede ingeniører, som det gjorde sig gældende for øvrige uddannelsesretninger, at det at være i et fast forhold hænger sammen med det at være i beskæftigelse efter endt uddannelse. Blandt de beskæftigede (= 100%) udgør de der lever i parforhold godt 60%, mens de blandt de ikke beskæftigede (= 100%) kun udgør godt 45%. De, der lever i parforhold, er således underrepræsenterede blandt gruppen af ingeniører uden arbejde, og de beskæftigede overrepræsenteret.

Figur 3.6 Andele nyuddannede ingeniører som enten er i beskæftigelse eller ikke, fordelt på civilstand, børn og etnicitet – beskæftigelsesgraden sammenlignes med den generelle fordeling af personer med de givne karakteristika

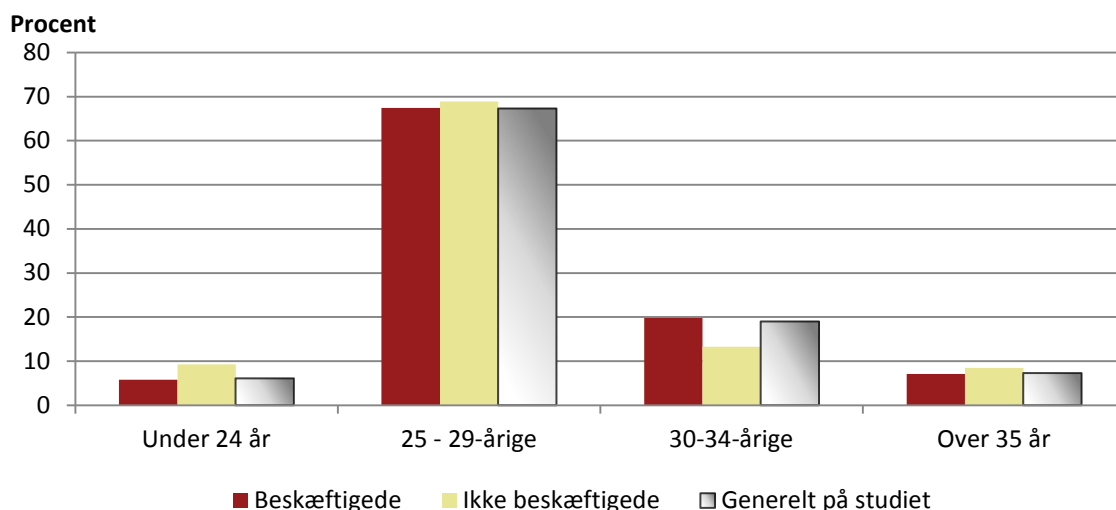

⁵ Til dette formål er der lavet chi² test til at vurdere, hvilke faktorer der skulle medtages her. Således er alle de følgende figurer altså lavet på baggrund af tal, der er statistisk signifikante.

Med hensyn til etnicitet ser vi samme tendens som vi så for de øvrige uddannelsesretninger i vore modelanalyser. Personer med anden etnisk baggrund end dansk er således overrepræsenteret i gruppen, der ikke er i beskæftigelse. Selv om det "kun" er ca. 9% af de nyuddannede ingeniører (højre søjle), der har anden etnisk baggrund end dansk, er det hele 17% af dem som ikke er i beskæftigelse (midterste søjle), mellem et og knap to år efter de har færdiggjort deres uddannelse. En markant forskel, som i forhold til den fremtidige efterspørgsel efter ingeniører må anses for at være uheldig. Og en tendens, som gjorde sig gældende i en højkonjunktur og derfor må antages at være forstærket under den nuværende lavkonjunktur.

Når vi ser på, om de nyuddannede ingeniører har børn eller ej, så er der en lille overvægt af personer med børn i gruppen af ikke beskæftigede. Det er altså det samme billede, som vi så i modelanalyserne for de andre grupper af professionsuddannede. Som nævnt ovenfor hænger denne tendens formodentlig sammen med, at en hel del af de ikke beskæftigede er på barsel.

Figur 3.7 Andele nyuddannede ingeniører som enten er i beskæftigelse eller ikke, fordelt på alderskategorier – beskæftigelsesgraden sammenlignes med den generelle fordeling af personer med de givne karakteristika

Figur 3.7 viser en svag tendens til, at gruppen af 22-24-årige er overrepræsenteret i gruppen uden beskæftigelse, mens de nyuddannede 30-34-årige har relativt gode beskæftigelseschancer.

4 Konklusion

Undersøgelsen har med sit fokus på forskelle mellem vore fokusuddannelser med hensyn til, hvem der går i gang på en professionsbacheloruddannelse, hvem der gennemfører, og hvem der godt et år efter afsluttet uddannelse får job i professionens primære brancher, påvist ligheder og betydelige forskelle. Undersøgelsen er gennemført som et delprojekt under *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne*, og resultaterne peger på:

- Forudsætningerne for at fastholde de studerende og skabe bedre sammenhæng mellem teori og praksis må reflektere de forskelle, der er i sammensætningen af de studerende på de forskellige professionsbacheloruddannelser med hensyn til uddannelsesbaggrund og boglige kompetencer, alder, køn, etnicitet og forældrebaggrund. Dermed ikke sagt, at der ikke også er indsatser, der kan være relevante på tværs af uddannelser og de studerendes færdigheder.
- Hvis ønsket er at skabe ligestilling mellem kønnene på uddannelserne og arbejdsstederne, er der behov for en målrettet indsats over for kønsuligheden.
- At der er behov for at sikre, at flere med anden etnisk baggrund motiveres for at søge ind på en række af uddannelserne, idet deres største succes foreløbig er på de tekniske uddannelser, hvor kulturelle koder spiller en mindre rolle end på mange af de øvrige professionsbacheloruddannelser.
- At flere med anden etnisk baggrund får adgang til professionernes arbejdsmarked.
- At der iværksættes forskning, der kan belyse, i hvilket omfang de nyuddannedes kompetencer og færdigheder matcher de krav, der stilles i professionerne, og i hvilket omfang, nye tiltag – fx et tættere samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne og arbejdspladserne – kan bidrage til at styrke professionsidentiteten og lette overgangen.

Litteratur

Jensen, Kræn Blume; Christophe Kolodziejczyk & Torben Pilegaard Jensen (2010): *Frafald på professionsbacheloruddannelserne – Hvordan klarer uddannelsesinstitutionerne sig?* AKF.

Jensen, Torben Pilegaard; Anne Katrine Kamstrup & Søren Haselmann (2008): *Professionsbacheloruddannelserne – De studerendes vurdering af studiemiljø, studieformer og motivation for at gennemføre*, AKF.

Jensen, Torben Pilegaard & Søren Haselmann (2010): *Studerendes vurdering af teori og praksis på professionsbacheloruddannelserne*, AKF.

Jensen, Torben Pilegaard; Christina Holm-Petersen & Britt Østergaard Larsen (2009): *Sygeplejerskernes veje på arbejdsmarkedet – En kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af sygeplejerskernes arbejdsmarked og fastholdelse*, AKF.

Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser (2010a): *Rådets beretning for 2008*.

Rådet for Erhvervs-akademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser (2010b): *Rådets beretning for 2009*.

<http://www.dpu.dk/brobygning/>

English Summary

Torben Pilegaard Jensen & Søren Haselmann

Professional Bachelor Programme uptake and employment of new graduates

– A descriptive analysis

Professional Bachelor programmes account for approximately a third of the total number of students in higher education in Denmark. These programmes are therefore important for the realisation of the Danish Government's target that 60% of every annual youth cohort should complete a course of higher education. For a period up to the economic crisis, these programmes were characterised by falling applications and, especially, by increasing drop-out rates. Earlier research has indicated that a lack of connection in the programmes between theory and practice was one of the explanations of this. The project *Bridge-building between theory and practice in Professional Bachelor programmes* addresses this issue, while acknowledging that other factors also play an important role in drop-out rates. Its purpose is to identify the most promising strategies for developing a more fertile relation between theory and practice. The methods employed to this end include both quantitative and qualitative analyses, with the findings of the quantitative analyses being used to determine the qualitative studies.

Bridge-building between theory and practice in Professional Bachelor programmes comprises a number of sub-projects. The present report sets out the findings of the descriptive analyses, with emphasis on the differences between students that commence upon the four programmes examined by the study, those that drop out, and those that complete their programme and then take up employment in what we have termed the main occupations. In common with the *Bridge-building* project as a whole, this report concentrates on the following four qualifications: social educator, nurse, teacher and engineer.

Focusing on differences between the four selected Professional Bachelor programmes with regard to who embarks upon a programme, who completes it, and who is in a job in one of the main occupations just over a year after graduating, the study found similarities and important differences.

- The preconditions for student retention and the achievement of better connection between theory and practice must reflect the differences that exist in the composition of the student bodies of the different Professional Bachelor programmes as regards educational background, academic competencies, age, gender, ethnicity and parental background. That is not to say that there are not also measures capable of being usefully applied across all programmes and student skills.
- If it is desired to achieve parity between the genders on the programmes and at workplaces, a targeted initiative on gender imbalance is required.

- There is a need to ensure that more persons of non-Danish ethnic background are motivated to apply for a number of the programmes, as such students' greatest success to date is on the technical programmes, where cultural codes play a less important part than on many of the other Professional Bachelor programmes.
- More persons of non-Danish ethnic background are entering the labour market for the relevant professions.
- Research should be put in hand with a view to investigating to what extent the competencies and skills of the newly-qualified graduates match the requirements of work in the relevant professions and to what extent closer collaboration between educational institutions and workplaces, for example, might contribute to the reinforcement of the graduates' sense of professional identity and ease their transition into employment.

Bilag 1 – Bilagstabeller til kapitel 2

Tabel A1: Andele af forskellige alderskategorier ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i år 2000 og 2004

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
< 22 år	10,3	16,4	27,8	26,3	32,5	32	13,8	16,2	38,6	42,2	13,3	15,6
22 til 24-årige	29,9	29,5	38,1	32	37,2	32,3	27,7	33,8	32,8	29,3	40,7	38,6
25 til 29-årige	24,3	22,4	17,1	20	15,3	17,2	31	24,5	20,4	19,9	24,7	25,8
30 til 34-årige	13,4	12,2	7,2	9,2	7,2	7,9	11,1	12,6	5,1	5,6	8,8	10,2
> 34 år	22,1	19,6	9,8	12,4	7,7	10,5	16,4	12,9	3,1	3	12,4	9,8
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	6097	5256	3956	3842	2290	2418	791	642	1918	1471	3301	3458
Gns. alder	28,7	28,0	25,2	25,9	24,6	25,3	27,7	27,0	23,5	23,5	26,5	26,1

Tabel A2: Andele og antal af forskellige demografiske parameter ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i år 2000 og 2004

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Kvinder (andel)	82,8	77,4	67,6	63,1	95,3	94,3	16,6	14,8	19	16,9	78,4	73,4
Kvinder (antal)	5050	4069	2674	2426	2183	2280	131	95	365	248	2588	2539
Gift eller samboende (andel)	58,1	53,9	45,6	46,1	52,6	51,2	53,7	51,1	43,4	44,9	46,6	45,6
Gift eller samboende (antal)	3543	2832	1804	1773	1204	1239	425	328	832	660	1539	1577
Dansker (andel)	95,3	93,8	96	94,9	95,3	92,9	95,7	95,3	88,6	86,3	96,6	94,9
Dansker (antal)	5809	4932	3799	3645	2183	2247	757	612	1700	1269	3189	3281

Tabel A3: Andele og antal med børn i alderen 0-2 år og 3-6 år ved start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i år 2000 og 2004

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
0 til 2-årige (andel)	9,8	9,5	7,4	8,1	7,8	9,2	9,6	10,8	3,8	3,6	6	6,6
0 til 2-årige (antal)	598	503	295	314	178	222	76	69	73	53	199	229
3 til 6-årige (andel)	16,7	13,1	7,6	9,6	8,8	9,4	8,8	8	3,1	3,4	6,4	7,6
3 til 6-årige (antal)	1020	688	303	372	203	227	70	51	58	49	212	265

Tabel A4: Andele af karaktergennemsnit, som ligger til grund for start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i år 2000 og 2004

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
< 4	11,7	15,2	9,4	12,6	15,8	14,3	5,9	10,7	6,2	7,8	5,7	8,4
Fra 4,0 til 6,4	23,6	25,8	41	38,2	41,8	40,4	16,7	21,3	30,4	36,3	29,1	34,8
Fra 6,5 til 8,9	7,9	9,6	26	26,7	19,1	21,8	5,9	8,1	24,7	27,2	27,9	28
> 9	1,2	3,5	5,2	5,6	2,8	6,4	,4	1,1	5,8	6,9	7,4	7,2
Uoplyst karakter	55,7	45,9	18,4	16,9	20,5	17,2	71	58,7	33	21,8	29,9	21,5
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	6097	5256	3956	3842	2290	2418	791	642	1918	1471	3301	3458
Karakter gns.*	5,16	5,40	6,08	6,03	5,57	5,89	5,41	5,26	6,37	6,31	6,54	6,35

Anm.: * Karaktergennemsnittet er udregnet på baggrund af de personer med valide karakterer (altså uden missing værdier).

Tabel A5: Andele af højeste fuldførte uddannelse inden start på prof.bach.udd. For påbegyndelse i år 2000 og 2004

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Grundskole	22,2	20,6	3,9	4,1	5,9	6,3	4,1	5,6	3	2,3	9,2	5,4
Gymnasiale udd.	44,5	46,8	79,3	74,9	74,1	70,7	26,3	36,1	69,7	73,2	65,1	65,3
Erhvervsfaglig udd.	29,2	28,7	11,2	13	16,3	16,4	33,8	54,1	18,1	15,4	17,5	19
KVU	1,9	1,7	2,3	3,4	1,5	2,3	35,3	3,1	3,6	6,4	2,6	4,6
MVU + LVU	2,2	2,2	3,3	4,6	2,1	4,3	,5	1,1	5,6	2,8	5,6	5,8
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	6048	5235	3932	3831	2266	2415	784	638	1877	1459	3274	3448
Uoplyst hvis inkl.	0,8	0,4	0,6	0,3	1,0	0,1	0,9	0,6	2,1	0,8	0,8	0,3

Ved flere uddannelser:

- 1 Erhvervsuddannelser er "højere" end almenuddannelser
- 2 Den længstvarende (normeret studietid) er "højest"
- 3 Hvis uddannelserne har samme længde, betragtes seneste gennemførte som højeste fuldførte

Hvis en person med en udenlandsk uddannelse efterfølgende gennemfører en dansk uddannelse, "trumfer" den danske uddannelse den udenlandske uanset længde.

Tabel A6: Andele over forældres højeste fuldførte uddannelse, for de studerende der påbegyndte deres uddannelse i år 2000 og 2004. Data stammer fra året, hvor den studerende var 18 år gammel

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Uoplyst	27,9	18,2	13,5	10,7	12,5	10,8	21,2	13,6	9,7	5,3	16,9	9,5
Grundskole	15,2	15,5	10,2	10,1	13,6	11,7	12	12,8	10,1	10,1	10,3	10,7
Gymnasiale udd.	,6	1,1	1,2	1,6	1,3	1,1	1	,6	1,6	1,6	1,2	1,6
Erhvervsfaglig udd.	34,7	38,3	33,9	33,7	39,7	38,3	35,7	38,3	32,3	32,3	33,1	36,6
KVU	4,2	5,4	5,4	5,9	6,2	6,6	5,2	6,9	6,6	6,6	6	7,2
MVU + LVU	17,4	21,4	35,8	38	26,8	31,5	24,9	27,9	39,8	39,8	32,6	34,4
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	6097	5256	3956	3842	2290	2418	791	642	1918	1918	3301	3458

Tabel A7: Andele over forældres højeste indkomst, for de studerende der påbegyndte deres uddannelse i år 2000 og 2004. Data stammer fra året, hvor den studerende var 18 år gammel

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Under 200.000 kr.	28	22,3	17,6	15,6	19,1	14,3	22,3	19,4	16,2	13,5	18,6	15,2
200.000-299.000 kr.	46	40,3	42,8	34,5	42,2	34,6	40,3	36,1	35,6	28,6	42,1	36
300.000-399.000 kr.	16,4	22,2	22,7	28,8	22,1	28,9	17,9	23,3	23,7	25,4	21,2	25,9
400.000-499.000 kr.	5,2	7,9	8,9	10,9	8	10,1	9,8	10,5	11,2	13,4	8,9	11,1
500.000-699.000 kr.	2,6	5,2	5,4	6,5	5,4	7,5	6,7	6,4	8,6	12,3	6,1	7,6
Mere end 699.000 kr.	1,8	2,1	2,6	3,7	3,2	4,6	3	4,4	4,7	6,8	3,2	4,2
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4424	4329	3442	3446	2013	2169	631	563	1752	1398	2759	3145
Uoplyst hvis inkl.	27,4	17,6	13	10,3	12,1	10,3	20,2	12,3	8,7	5	16,4	9,1
Indkomst gns.* i 1000 kr.	265	297	312	331	309	345	308	324	345	376	321	342

Tabel A8: Andele over bopælsstatus som 18-årige, for de studerende der påbegyndte deres uddannelse i år 2000 og 2004. Data stammer fra året, hvor den studerende var 18 år gammel

	Pædagog		Lærer		Sygeplejerske		Bygningskonstruktør		Ingeniør		Øvrige	
	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004	2000	2004
Bor hos begge forældre	56,4	53,3	62,5	61,5	63,2	58,9	65,5	62,7	72,2	71,1	64,1	62,1
Bor hos moderen, enlig el nyt par	18,5	21	18,8	19	17,5	21,2	18,2	21,6	15,6	16,1	18,1	18,1
Bor hos faderen, enlig el nyt par	3,9	4,3	4,5	4,1	3,3	3,6	4,2	5,1	4,3	4,2	3,8	4,2
Bor hos den ene forælder	22,4	25,3	23,3	23,1	20,8	24,8	22,4	26,6	19,9	20,3	21,9	22,3
Bor alene	21,3	21,3	14,2	15,3	15,9	16,3	12,1	10,6	7,9	8,6	14	15,6
Total procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal studerende	4452	4380	3459	3472	2026	2195	637	565	1762	1413	2770	3173
Missing hvis inkl.	27	16,7	12,6	9,6	11,5	9,2	19,5	12	8,1	3,9	16,1	8,2

Bilag 2 – Bilagstabeller til kapitel 3

Indplacering af personlige branchekoder (persbrc koder). Persbrc er en IDA-variable, som bliver opgjort ultimo november (uge 48)

Arbejdsområde	Persbrc nr.	Andel beskæftigede inden for kategori	Antal beskæftigede
Primære brancher for pædagogerne			
Alders integreret institution	853225+889150	20,5	4554
Børnehaver	853215+889130	12	2649
Fritidshjem mv.	853220	10,7	2367
Døgninstitutioner for voksne med handicap	853140	10,6	2351
Døgninstitution for børn og unge	853110	4,5	996
Vuggestuer	853210+889120	3,5	772
Skolefritidsordning + fritidshjem	889140	2,2	489
Fritidsklubber for unge	853230	1,8	390
Andre sociale foranstaltninger med eller uden institutionsophold	853290+879090 889990+853190	1,6	386
Døgninstitutioner for personer med psykiske handicap	872010	1,6	363
Døgninstitutioner for personer med fysisk handicap	873010	1,5	341
Revalideringsinstitutioner	853245+881030	1,5	336
Døgninstitutioner for børn og unge	879010	1,3	282
Familiepleje	853120+879020	0,7	148
Dagplejemødre	853205+889110	0,6	133
Forsorgshjem	853160	0,5	101
Specialskoler for handicappede	852020	0,4	93
Fritids- og ungdomsklubber	889160	0,4	82
Institutioner for stofmisbrugere og alkoholskadede	853130	0,2	49
Psykologiskrådgivning	851440	0,1	28
Behandlingshjem for stofmisbrugere og alkoholskadede	872020	0,1	14
Total		76,3	16924

Arbejdsområde	Persbr nr.	Andel beskæftigede inden for kategori	Antal beskæftigede
Øvrige brancher for pædagogerne + ikke beskæftigede			
Folkeskolen	801010+852010	4,7	1029
Ungdoms- og efterskoler	801030	2,2	485
Specialskoler	801020	1,2	262
Plejhjem	853150+871010	1,1	257
Dagcentre for ældre	853240+881020	0,8	173
Hjemmehjælp	853235+881010	0,7	151
Hospitaler	851100+861000	0,6	132
Vikarbureauer	745020+782000	0,6	128
Generelle offentlige tjenester	751100+841100	0,4	86
Gymnasier, studenter- og hf-kurser	802100	0,2	38
Offentlig administration af sundhedsvæsen, undervisning og sociale forhold	751200	0,1	33
Andre skoler med almindelig voksenundervisning	804230	0,1	30
Psykologisk rådgivning	851440	0,1	28
Almindelig rengøring	747010	0,1	22
Foreninger med sygdomsbekæmpende og sociale formål	853255	0,1	20
Legater og fonde med velgørende formål	853260	0,1	19
Private husholdninger med ansat medhjælp	950000	0,1	19
Restauranter	553010	0,1	16
Praktiserende speciallæger og ambulatorium	851220	0,1	16
Centralbanker	641100	0,1	15
Religiøse institutioner og foreninger	913100	0,1	14
Administration af sundhedsvæsen, undervisning, kultur og sociale forhold undtagen social sikring	841200	0,1	13
Idrætsklubber	926210	0,1	13
Flygtningecentre	853250	0	11
Anden undervisning i.a.n.	855900	0	11
Varehuse	521210	0	10
Fængselsvæsen	752320	0	10
Total		13,8	3041
Ikke beskæftigede		7,2	1600
Primære brancher for lærerne			
Folkeskoler	801010+852010	77,7	7214
Ungdoms- og efterskoler	853110+801030	0,8	490
Specialskoler for handicappede	801020+852020	2,6	245
Skoler med almindelig voksenundervisning	804230	1,6	152
Almen undervisning	855900	0,1	12
Tekniske skoler og fagskoler	853200	0,1	8
Total		82,9	8121

Arbejdsområde	Persbrc nr.	Andel beskæftigede inden for kategori	Antal beskæftigede
Øvrige brancher for lærerne			
Gymnasier, studenter- og hf-kurser	802100	0,6	57
Aldersintegrerede institutioner	853225+889150	0,4	38
Generelle offentlige tjenester	751100+841100	0,4	29
Fritidshjem mv.	853220	0,3	24
Døgninstitutioner for børn og unge	879010	0,2	17
Døgninstitutioner for voksne med handicap	853140	0,2	17
Skoler med industri- og håndværkeruddannelser	802230	0,2	15
Idrætsklubber	926210	0,2	16
Hjemmehjælp	853235	0,2	14
Anden undervisning i.a.n.	855900	0,1	12
Politi- og forsvarsskoler	803085	0,1	11
Administration af sundhedsvæsen, undervisning, kultur og sociale forhold undtagen social sikring	841200	0,1	10
Plejhjem og beskyttede boliger	853150	0,1	10
Total		3,1	270
Ikke beskæftigede		3,9	362
Primære brancher for sygeplejerskerne			
Hospitaler	851100+861000	83,7	5883
Plejhjem og beskyttede bolig	853150	4,8	334
Hjemmehjælp	853235+881010	1,2	83
Plejhjem	871010	0,9	64
Hjemmesygeplejer	851410	0,9	62
Døgninstitution for voksne med handicap	853140	0,7	46
Sundhedspleje	869010	0,2	16
Praktiserende speciallæger samt ambulatorier	851220	0,1	8
Døgninstitution for personer med fysiske handicap	872010	0,1	4
Forsorghjem	853160	0,1	4
Alment praktiserende læger	851210	0	3
Døgninstitution for børn og unge	853110	0	2
Total		92,7	6509
Øvrige brancher for sygeplejerskerne + ikke beskæftigede			
Vikarbureauer	745020 + 782000	1,1	79
Generelle offentlige tjenester	751100	0,2	11
Offentlig administration af sundhedsvæsen, undervisning og sociale forhold	751200	0,2	11
Total		1,5	101
Ikke beskæftigede		3,5	244

Arbejdsområde	Persbrc nr.	Andel beskæftigede inden for kategori	Antal beskæftigede
Primære brancher for bygningskonstruktørerne			
Arkitektvirksomhed	742040 + 711100	28,8	943
Bygge- og anlægsentreprenører (bortset fra nedrivnings- og jordarbejdsentreprenører)	452100	20	655
Rådgivning inden for bygning og anlæg	742010+711210	7,5	244
Opførelse af bygninger	412000	2,5	81
Anden bygge-anlægsvirksomhed	439990	0,1	3
Total		58,9	1926
Øvrige brancher for bygningskonstruktørerne			
Tømrer- og bygningsnedkerforretninger	454200	5	164
Generelle offentlige tjenester	751100 + 841100	3,4	111
Fremstilling af dele af træ til bygninger	203020	1,6	53
Betonelementfabrikker	266120	1,5	49
Murerforretninger	452510	1,4	46
Engroshandel med træ, trælast og byggematerialer	515310	0,9	29
Tømrer- og bygningsnedkervirksomhed	433200	0,8	26
Fremstilling af præfabrikerede bygninger eller bygningsselementer	203030	0,6	20
Offentlig administration vedrørende erhverv, infrastruktur mv.	751300	0,6	19
Fremstilling af metalkonstruktioner og dele heraf	281100	0,5	18
Udlejning af erhvervsejendomme	702040	0,5	18
Vikarbureauer	745020	0,5	17
Skoler med industri- og håndværkeruddannelser	802230	0,5	17
Administration af fast ejendom på kontraktbasis	703210	0,5	15
Indretningsarkitekter	748710	0,5	15
Skadesforsikringsvirksomhed	660310	0,4	12
Murere	439910	0,3	11
Udlejning af erhvervsejendomme	682040	0,3	10
Køb og salg af fast ejendom for egen regning	701200	0,3	10
Detailhandel med andre varer	524899	0,3	10
Total		20,4	670
Ikke beskæftigede		8,5	279

Tabel C1: Kvartalvis afslutningstidpunkter for fire af fokusuddannelserne, angivet som andele af den samlede mængde af færdiguddannede

	Pædagog	Lærer	Sygeplejerske	Bygnings- konstruktør
1. kvartal	44	3	33	14
2. kvartal	47	72	44	25
3. kvartal	7	24	1	3
4. kvartal	2	1	21	57

Tilgang til professionsbacheloruddannelserne og de nyuddannedes beskæftigelse

Professionsbacheloruddannelserne rummer ca. en tredjedel af alle studerende på de videregående uddannelser. Disse uddannelser er derfor centrale for realiseringen af den danske regerings mål om, at 60% af en ungdomsårgang skal gennemføre en videregående uddannelse.

I denne delrapport fra projektet *Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne* fremlægges resultaterne fra beskrivende analyser med fokus på forskelle mellem, hvem der går i gang på undersøgelsens fire fokusuddannelser (pædagoger, sygeplejersker, lærere og ingeniører), og hvem der efter endt uddannelse bliver beskæftiget i professionsuddannelsernes primære brancher.